

ЗМІСТ

Засідання сьоме, ранкове
(Вівторок, 18 вересня 2018 року)

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...4
Внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту окремих категорій осіб із числа жертв нацистських переслідувань та політичних репресій	...17
Прийняття Постанови «Про порядок денний дев'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання»	...24
Заява фракцій «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт»	...25
Внесення зміни до Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» щодо протидії ворожій пропаганді та покращення інформаційного забезпечення громадян України, постраждалих внаслідок воєнних дій, місце проживання яких є територія Донецької та Луганської областей, де органи державної влади України здійснюють свої повноваження	...27
Прийняття Закону «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях»	...30
Внесення змін до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення»	...37

Внесення зміни до статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»	...40
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування	...50
Включення законопроектів до порядку денного	...76
Внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Центральну виборчу комісію»	...77

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ СЬОМЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
18 вересня 2018 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку! Запрошую всіх до залу. Прошу займати свої робочі місця і підготуватися до реєстрації.

Отже, прошу народних депутатів зареєструватися.

У сесійному залі зареєстровано 352 народних депутати. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Сьогодні день народження нашого колеги Павла Володимировича Дзюблика. Привітаємо колегу з днем народження (*Оплески*).

Колеги, як я оголосив на засіданні Погоджувальної ради, одним з ключових рішень на цей тиждень є оновлення складу Центральної виборчої комісії. Я переконаний, це наше спільне зобов'язання і спільна відповідальність. Протягом довгого часу були дискусії у залі з приводу пошуку компромісної формули, як нам оновити і обрати новий склад ЦВК. Я переконаний, що якщо хтось намагається залишити чинним старий склад ЦВК, цей сценарій не матиме будь-якого успіху. Я цього не допущу. Ми повинні в цьому залі знайти компромісний шлях для обрання нового складу Центральної виборчої комісії.

Задля вирішення ситуації, яка склалася навколо Центральної виборчої комісії, мною був поданий та зареєстрований проект Закону України «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Центральну виборчу комісію». Закон передбачає зміну лише в одному положенні: збільшення членів ЦВК з 15 до 17. Ця формула є оптимальним, коректним шляхом розв'язання проблеми оновлення Центральної виборчої комісії. Це цілковито в межах повноважень Верховної Ради України. Свого часу цифра 15 просто була скалькована з Російської Федерації, і вона не має жодного принципового значення. Збільшення членів ЦВК до сімнадцяти осіб дасть змогу в четвер пройти процедуру оновлення Центральної виборчої комісії. Наголошую, що

законопроект спрямований на забезпечення такого представництва політичних сил, щоб усі фракції і групи парламенту були представлені в Центральній виборчій комісії.

Рекомендація Парламентської асамблеї Ради Європи повинна бути виконана. Український парламент має продемонструвати добру волю, щоб усі фракції і групи були представлені в Центральній виборчій комісії.

Я переконаний, що сьогодні народні депутати підтримають мою ініціативу, ми зможемо внести зміни до закону. Це відкриє нам шлях у четвер до обрання нового складу Центральної виборчої комісії. Колеги, переконаний, ми це зробимо, новому складу ЦВК бути!

Наступне. Сьогодні є ще важливе питання – це затвердження порядку денного сесії. Протягом кількох тижнів я звертався до фракцій і до всіх експертних груп з проханням проаналізувати порядок денний і підтримати його сьогодні. Він розданий, є в усіх на руках. Але до мене звернулися голови фракцій з проханням, щоб ми проголосували порядок денний сесії після розгляду першого проекту закону, коли буде повна мобілізація в залі. Я підтримую цю логіку. Тому ми зараз маємо змогу перейти до проекту закону в другому читанні, а після нього я прошу ще провести остаточні консультації і затвердити порядок денний сесії.

Отже, на ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення...». Я перепрошую. Нам спочатку доведеться пройти передбачену Регламентом процедуру: виступи від фракцій, а потім уже розглядати проект закону. Пане Олександр, через півгодини буде розгляд проекту закону.

Зараз виступи від фракцій і груп. Я прошу представників фракцій і груп записатися на виступи з трибуни. Будь ласка.

Від фракції «Блок Петра Порошенка» Герасимов Артур Володимирович, голова фракції. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні колеги, шановні громадяни України! Ключове завдання кожного з нас цього тижня – підтримати своїм голосуванням рішучу та стратегічну ініціативу

Президента України Петра Порошенка щодо закріплення в Конституції України курсу на набуття членства в НАТО та в Європейському Союзі.

Зміни в Основному Законі, запропоновані Президентом України, стануть надійною гарантією незворотності євроатлантичного та європейського розвитку нашої країни. Ми повинні бути принциповими та послідовними і не піддаватися на спроби представників «п'ятої колони» Кремля відвести нас у бік від нашої мети, звернути на манівці «фільчиних» меморандумів тощо. Тому вже цього четверга український парламент зобов'язаний підтримати ініціативу Петра Порошенка і прийняти доленосне для України рішення.

Президент України як Верховний Головнокомандувач та голова дипломатичного фронту вже зробив більше, ніж усі попередники для того, щоб остаточно вивести Україну з-під російського впливу.

Також хочу повідомити вам, шановні колеги, що вчора під час офіційної зустрічі Президента Петра Порошенка з екзархами Вселенського патріархату ми отримали чергове підтвердження того, що питання томосу вийшло на фінішну пряму. Єдиній Українській помісній православній церкві бути! Ми з вами стаємо свідками історичних подій. Нікому не потрібно, я думаю, нагадувати, що надання автокефалії нашій церкві зміцнить фундамент незалежності і духовну самоідентичність Української держави.

Стосовно інших завдань парламенту. До кінця цього тижня Верховна Рада зобов'язана оновити склад Центральної виборчої комісії. Оновлення Центрвиборчкому – це важлива складова проведення прозорих і демократичних виборів, запланованих на наступний рік. А хто проти оновлення ЦВК, той, очевидно, сподівається на фальсифікацію та обман виборця.

Фракція партії «Блок Петра Порошенка» вважає одним з ключових завдань поточної сесії ухвалення конституційних змін у частині обмеження депутатської недоторканності. Українське суспільство вимагає усунення касти недоторканих та зміцнення демократії. Зважаючи, що Конституційний Суд схвалив у редакції Президента України проект закону [№ 7203](#) ще влітку, наша фракція не бачить підстав затягувати з продовженням розгляду цього історичного рішення. Окремо від фракції партії «Блок Петра Порошенка» у Верховній Раді хочу привітати новообраних депутатів Званівської об'єднаної

територіальної громади на Донеччині. У неділю в трьох виборчих округах пройшли довибори місцевих депутатів, у всіх трьох впевнену перемогу отримали кандидати від партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність». Як то кажуть, результати виборів – то є найкраща соціологія.

І наостанок. Вчора в ефірі одного з телеканалів представник «Батьківщини», на жаль, з піною в роті доводив, що Юлія Тимошенко голосувала за визнання Росії агресором. Це брехня. Перестаньте брехати людям! Ось роздруківка голосування: голосу «за» Тимошенко там немає. Я подумав, що, можливо, щось сталося, не встигла, я взяв роздруківку голосування за основу. Голосу Юлії Тимошенко там немає. А ось і додаток голосування щодо МН17, про що вчора колега по «Батьківщині» нібито не міг згадати. Що ми бачимо навпроти прізвища Юлії Тимошенко? Відсутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Опозиційний блок» до слова запрошується співголова фракції Юрій Бойко.

БОЙКО Ю.А., *член Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»).* Шановний спікер! Шановні народні депутати! За останній час заяви та виступи представників чинної влади та Президента зводяться до нав'язування населенню однієї думки, що за час їх правління українці стали жити краще. Ці рекламні акції не мають нічого спільного з реаліями життя та потребами простих громадян. Замість завершення збройного конфлікту на сході, відновлення економіки, підвищення заробітних плат та соціальних виплат – режим замилювання ока українцям численними сюжетами з перерізанням стрічок, парадами та іншими видами.

Про які міфічні досягнення рапортує сьогоднішня влада, коли в країні спад виробництва, засилля злочинності, підвищення цін і тарифів? Більшість громадян або злидарює, або вимушені виїжджати на заробітки до Росії і до ЄС. Презентований урядом проект Державного бюджету не відповідає на економічні питання, що найбільше хвилюють суспільство.

Ми вимагаємо прийняти бюджет, спрямований не на чергове збільшення видатків силовикам, а на підвищення соціальних стандартів населення, особливо найменш захищених верств.

Знизити тарифи вдвічі та повернути державне регулювання цін на соціально значимі товари.

Виконати рішення Конституційного Суду щодо відновлення соціальних виплат чорнобильцям і внести зміни до бюджету цього року.

Сплатити борги з виплат пенсій нашим громадянам, які мешкають на неконтрольованих територіях.

Збільшити інвестування державних програм розвитку, як приклад, у вугільну галузь, з метою відновлення реального сектору економіки.

Доки не завершимо конфлікт на Донбасі, всі наміри про вступ до НАТО – це передвиборні спекуляції Президента. Будь-які спроби протягнути рішення без волі народу, без референдуму призведуть до ще більшого розколу в українському суспільстві.

Ми вимагаємо, щоб парламент у виборчий рік працював на благо громадян, а не на передвиборні потреби можновладців.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від групи «Партія «Відродження» Бондар. Будь ласка.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Дякую. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Безумовно, на цьому тижні є декілька ключових питань, які нам пропонується розглянути. Це питання зміни складу Центральної виборчої комісії. Ми абсолютно підтримуємо це рішення, треба голосувати, приймати рішення. Рано чи пізно це питання має бути вирішено, бо так правильно і юридично, і взагалі по суті. Не може більше ця епопея роками розглядатися, і нічого не змінюється. Це перше.

Друге питання – це розгляд проекту бюджету, який нам пропонують на наступний рік. Бюджет, можна говорити, гарний чи поганий,

хоча нічого гарного там немає, але він не вирішує нічого, бо по суті це папір, який нам уряд написав зі стелі і пропонує розглянути, бо їм усе одно, що буде з цим бюджетом на наступний рік.

Пояснюю, чому все одно. Тому що більше половини міністрів, керівників підприємств просто виконують обов'язки.

Когось нам попривозили з-за кордону, вони сидять, відбувають номер, а хтось просто сам відбуває номер в цьому уряді і, по суті, нічого не робить, не несе ніякої відповідальності, що буде з виконанням бюджету і бюджетними програмами на наступний рік. Ми запитуємо з вами, чому зростають тарифи? Відповіді немає, бо в нас всі виконують обов'язки. Чому розвал у галузі охорони здоров'я? Теж відповіді немає, бо начебто міністр охорони здоров'я, а насправді виконуюча обов'язки міністра охорони здоров'я, Супрун завезена до нас, імпортована зі Сполучених Штатів. Там вона була санітаркою, а сьогодні керує цілою галуззю вже більше року. А потім ми дивуємося, чому там розвал і вакханалія.

Тому ми хочемо ще раз поставити питання, що ми маємо заслухати звіт уряду, персонально кожного міністра, що вони зробили за останній рік. Чому в нас роками залишаються виконуючі обов'язки і як вони будуть відповідати за те, що вони накоїли у своїй галузі? Та сама Супрун, як тільки закінчиться історія з цією владою, втече з України до Сполучених Штатів Америки, ніякої відповідальності не буде, а в Україні буде продовжуватися розвал цієї галузі. Немає вакцин, ліків, немає системного підходу, що буде далі з фінансуванням лікарень? Як буде відбуватися реформа? Чи вона закінчиться? Це типовий приклад того, коли замість професійних міністрів в уряді України виконуючий обов'язки. Деякі міністри більше року тому написали заяви на звільнення, забрали речі і пішли з кабінетів. Чому досі там виконуюча обов'язки?

Тому ми звертаємося до Президента України, до уряду, до правлячої коаліції: вносьте пропозиції щодо нових міністрів, щодо нового складу уряду, і давайте їх розглядати і голосувати. Давайте заслухаємо кожного міністра і виконуючого обов'язки, що вони зробили для України.

Дякуємо.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова від групи «Воля народу» народного депутата Рибчинського.

РИБЧИНСЬКИЙ Є.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»).
Голосіївський район, місто Київ. Панове, на цьому тижні ми маємо розглянути низку дуже важливих питань щодо соціального захисту журналістів, воїнів АТО, поліцейських і таке інше. Але я вважаю, що весь соціальний захист має своє підґрунтя на тлі війни і миру. Мені здається, що найкращим соціальним захистом буде припинення або перемога в цій війні. Ми маємо зробити все належне, аби пішов на завершення процес збройного конфлікту на Донбасі.

На тому тижні з головами фракцій зустрівся пан Волкер – офіційний представник США з питань України. Він наголосив на тому, що ми негайно маємо прийняти закон про особливий статус Донбасу. Ви знаєте, що ще кілька років тому ми були категорично проти такого закону, вважаючи, що в унітарній державі особливого статусу не може бути в жодного регіону. Але насправді такий статус у Донбасу був завжди: на Донбас виділялися найбільші гроші, найбільші бюджети в Україні. Донбас – це найбільша житниця України, і там мешкало завжди до шести мільйонів людей. Це найбільший регіон. Тому особливий статус був завжди, і нічого дивного в прийнятті цього закону не буде. Але це дасть змогу нашим європейським партнерам, нашим американським колегам ввести нові санкції проти Росії, які заженуть Московію нарешті «за плінтус».

Я хотів би сказати дуже важливу річ: рівно 400 років тому, 18-19 вересня 1618 року, гетьман України Петро Сагайдачний узяв у ці дні Москву. Він разом з Михайлом Дорошенком узяв в облогу Московське князівство, визволив князевича Владислава і примусив Росію, а тоді Московію, підписати ганебну угоду, за якою і Чернігівська, і Новгород-Волинська області відходили від Московії. Я хотів би, щоб

Україна перемагала, щоб такі сагайдачні були серед нас, щоб ми святкували перемогу на Донбасі. Дуже дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Єгора Соболева від фракції «Самопоміч».

СОБОЛЄВ Є.В., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Ми пропонуємо притягнути до відповідальності Генерального прокурора Юрія Луценка. В країні зараз, мабуть, немає людини, яка не чула про останнє рішення Генпрокуратури офіційно видати Росії інгуша, який переховувався в Україні від російських переслідувань. Його видали під приводом, що Росія вважає його ворогом і звернулася до Генеральної прокуратури України, яка пішла назустріч. Росію вважає ворогом 90 відсотків світу. Кого наступним буде видавати Юрій Луценко зі своїми підлеглими?

Ми звертаємо увагу, що такі історії трапляються щотижня. Минулого разу, коли ми збиралися на голосування, Генеральний прокурор «заліз» у мобільний телефон журналістки-розслідувача Наталії Седлецької, хоче його вивчити за 17 місяців. До цього Генеральний прокурор – особисто відповідальний за провал розслідування у справі Геннадія Кернеса. Його підлеглі просто не ходили на суд, і суд був змушений закрити цю справу. Таке стається щотижня, і тут є відповідальність Президента України, який запропонував на посаду Генерального прокурора Юрія Луценка, і народних депутатів, які надали на це згоду. Депутати від «Самопоміч» тоді голосували червоними кнопками проти і попереджали, що це рішення не можна приймати. Кожен тиждень, кожен місяць його перебування на посаді це підтверджує. Парламент має виправити це. Юрій Луценко не має ніякого відношення ні до національних інтересів, ні до права, ні до Генеральної прокуратури.

Ми закликаємо кожного народного депутата своїм підписом висловити недовіру Юрію Луценку і розглянути питання про його відставку. Це повноваження парламенту передбачено в Конституції,

і це схвалить абсолютна більшість громадян, які бачать, як Луценко покриває топ-корупцію і фактично допомагає ворогам України.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від Радикальної партії запрошую до слова народного депутата Олега Ляшка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. У нашої команди головна претензія до цього бюджету одна – це консервація бідності. Соціальні параметри, заробітна плата, пенсії, допомоги, які передбачені в цьому бюджеті, не дають дорослій людині нормально задовольняти свої потреби, прирікають пенсіонерів на жебрацтво і на вічну бідність. Мінімальна заробітна плата – 4 тисячі 173 гривні на місяць, як це пропонується в бюджеті з нового року. Нехай проживуть ті на зарплату, хто її пропонує. Навіть за даними Міністерства соціальної політики прожитковий мінімум – 6,5 тисячі гривень. Нам, дорослим людям, пропонують платити зарплату нижче прожиткового мінімуму. Потім дивуються, чому мільйони людей їдуть працювати до Польщі, Португалії, інших країн.

Яким чином подолати бідність? Яким чином зупинити трудову міграцію? Яким чином відновлювати економіку країни, коли українці не можуть дома заробити, щоб годувати свою сім'ю, щоб задовольнити свої потреби?

За підрахунками фахівців Радикальної партії, мінімальна зарплата, яку сьогодні отримують в Україні понад 4 мільйони людей, повинна становити не менше 6 тисяч гривень на місяць. Саме цього ми вимагаємо від уряду під час доопрацювання бюджету. Підвищення мінімальної зарплати дасть додаткові ресурси до бюджету Пенсійного фонду – 40 мільярдів гривень. Цей ресурс можна спрямувати на перерахунок пенсій для колгоспників, чорнобильців, військовослужбовців, інших категорій пенсіонерів. Сьогодні 4 мільйони пенсіонерів отримують мінімальну пенсію: 1,5 тисячі гривень на місяць. Виконання вимог Радикальної партії дасть можливість чотирьом мільйонам пенсіонерів підвищити пенсію мінімум на 1 тисячу гривень із нового року.

Тому вимоги до уряду: збільшення мінімальної заробітної плати, перерахунок пенсій для мільйонів пенсіонерів, насамперед для колгоспників, які мають великий трудовий стаж і мізерну пенсію 1,5 тисячі гривень. І найголовніше – тарифи, ціни і, як наслідок, вартість комуналки. Коли уряд, Президент, парламентська більшість беруть на себе зобов'язання підвищити ціни на газ, комуналку, тарифи, водночас відмовляють українцям у праві отримувати достойну заробітну плату, достойну пенсію, – це фактично прирікати людей на вигнання із рідної країни. Коли Президент розказує, що мінімальна зарплата 4 тисячі 200 гривень – це відхід від дешевої робочої сили, наскільки треба бути відірваним від народу, щоб нести таку ахінею, яка не відповідає дійсності! Тому що вони не ходять по магазинах, аптеках, не платять за комуналку, не знають, скільки що коштує, і не знають, як бідно живуть люди. Ми це знаємо і добиваємося збільшення доходів (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від фракції «Батьківщина» запрошую до слова народного депутата Бориса Тарасюка.

ТАРАСЮК Б.І., *заступник голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, чим ближче до виборів Президента України, тим більше українські громадяни, українське суспільство чують заклики до членства в НАТО і в Європейському Союзі. Погано це чи добре? Це добре, але мене турбує те, що це питання дедалі більше стає предметом політичних спекуляцій. Що маю на увазі? Я хочу нагадати, що відразу після початку російської агресії у березні 2014 року фракція «Батьківщина» внесла пропозиції повернути формулу про курс на членство в НАТО і в Європейському Союзі, який було викинуто режимом Януковича в 2010 році. Законопроект з пропозицією фракції «Батьківщина» так і пролежав. У Верховної Ради попереднього скликання не було політичної волі. І лише нинішнім складом Верховної Ради в грудні 2014 року за пропозицією «Батьківщини» було прийнято формулу слабкішу, ніж вона була в 2003 році, щодо відновлення курсу на членство в НАТО.

Чому так відбувається? Справа в тому, що лише в грудні 2014 року в послабленому формулюванні було прийнято цю пропозицію. Не дослухалися тоді до пропозиції «Батьківщини», яка, врешті-решт, була проголосована в червні минулого року, що подавали як велике досягнення – повернення курсу на членство в НАТО. Справа в тому, що формула червня 2017 року повторює формулу, яка була прийнята ще за часів Кучми в 2003 році.

Хочу сказати, що саме тоді, в 2014 році, Юлія Тимошенко і фракція «Батьківщина» запропонували провести референдум щодо членства в НАТО. Тоді ці плани, незважаючи на конституційно зібрані підписи, згідно із законом, були зірвані новообраним Президентом України.

Хочу нагадати, що кандидат у Президенти в травні 2014 року на питання про членство в НАТО заявив, що статут НАТО, якого не існує, забороняє країні, яка перебуває в стані війни, членство в НАТО. Хочу заявити з усією відповідальністю, що статуту НАТО не існує. Існує Вашингтонський договір. І у Вашингтонському договорі такої статті немає.

Сьогодні ми бачимо заклики змінити Конституцію, включити положення про європейську, євроатлантичну інтеграцію, курс на членство в НАТО і в ЄС.

Фракція «Батьківщина» підтримує, в принципі, цей курс і цю ідею, але ми хотіли б звернутися від імені фракції «Батьківщина» до Президента України як автора цієї законодавчої...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, дайте завершити, 30 секунд.

ТАРАСЮК Б.І. ...змінити три з п'яти пропозицій про зміну до Конституції. Перша стосується того, що це не європейська ідентичність, як пропонує Президент, а європейський, євроатлантичний цивілізаційний вибір.

Друга пропозиція стосується того, що Президент не є гарантом курсу на членство в НАТО і в ЄС, він забезпечує підтримання високого рівня обороноздатності України, зміцнення її повноправного курсу на членство в НАТО...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, дайте ще 10 секунд.

ТАРАСЮК Б.І. Пропозиція стосується пункту 14 розділу «Перехідні положення», який було включено для того, щоб забезпечити право Росії мати базу Чорноморського флоту. Ми пропонуємо видозмінити пункт 14 і надати можливість країнам – членам Альянсу використовувати військові бази на території України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Останній виступ від фракції «Народний фронт» – народний депутат Бурбак.

БУРБАК М.Ю., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»).* Вітаю, колеги! «Народний фронт» виступає з ініціативою створення і якнайшвидшого прийняття закону про реєстрацію агентів впливу держави-агресора Росії. Щоб не було спекуляцій, я наголошую: агентів держави-агресора Росії.

В Україні діє розгалужена мережа замаскованої і явно російської агентури. Вони беруть під контроль медіа, жонглюють своїми політичними пішаками та плодять безліч начебто незалежних громадських організацій, незалежних від нас, а підконтрольних Кремлю.

В Україні, як і всюди на Заході, Москва використовує демократичні свободи та інститути для диверсійної діяльності. Вони цілеспрямовано і цинічно прикриваються демократією, щоб ширити хаос і конфронтацію. Це доведено в багатьох державах Європи і США.

Ми вважаємо, що ЗМІ чи неурядові організації, які згідно з цим законом будуть визнані агентами впливу держави-агресора, будуть зобов'язані на постійній основі інформувати громадян України, що вони діють у інтересах Росії.

Ми пропонуємо, щоб такий закон стосувався виключно іноземних агентів, які прямо або опосередковано діють в інтересах держави-агресора, якою є Російська Федерація. Цей закон повинен стати одним із запобіжників впливу Кремля і на вибори в Україні.

Ми вважаємо, що написання такого закону можна доручити парламентському Комітету з питань національної безпеки і оборони.

Закликаю долучитися депутатів усіх фракцій до розробки цього законопроекту. Але його треба підготувати і невідкладно внести на розгляд Верховної Ради.

Цього тижня в четвер матимемо важливе і стратегічне голосування – за закріплення в Конституції курсу України в НАТО та ЄС. «Народний фронт» заявляв про необхідність прийняття такого рішення рік тому на з'їзді партії. Сьогодні ми закликаємо парламент підтримати це рішення і зробити незворотнім курс України в НАТО та Європейський Союз. «Народний фронт» однозначно підтримує цей законопроект.

Ми також закликаємо народних депутатів зважено та конструктивно підійти до розгляду державного бюджету на наступний рік. Відразу наголошую: «Народний фронт» не допустить політичних ігор навколо бюджету. Бюджет є збалансованим, і важливо ухвалити його вчасно. Цього очікують і сектор національної безпеки, і розпочаті реформи та надважливі інфраструктурні проекти, і мільйони пенсіонерів, вчителів і лікарів. Окрім того, у бюджеті передбачено фінансування виборів Президента України та Верховної Ради, а це забезпечення конституційного права громадян. Урядом Володимира Гройсмана відповідно до Регламенту було вчасно внесено до Верховної Ради проект [№ 9000](#) про бюджет на наступний рік. Закликаю всіх депутатів фахово підійти до його розгляду до першого читання.

Щодо ЦВК. Питання надзвичайно гаряче. Нового складу ЦВК вимагають не лише депутати та громадські організації. Результативної роботи від оновленої ЦВК чекають понад 100 об'єднаних територіальних громад, де заблоковані місцеві вибори. Звертаюся до колег: треба завершити нарешті цей виборчкомівський процес і призначити новий склад ЦВК. Усі вибори в Україні мають бути легітимні...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

БУРБАК М.Ю. Ми підтримуємо ініціативу Андрія Парубія і будемо голосувати за законопроект щодо збільшення чисельності членів ЦВК.

І насамкінець. Нагадуємо уряду про звернення організацій українських трудових мігрантів, які працюють за кордоном, з вимогою створити у виконавчій владі єдиний орган для впровадження державної політики щодо зовнішньої трудової міграції. Сьогодні українська трудова міграція – це не лише питання працевлаштування, це комплекс культурних, освітніх, інфраструктурних, соціальних, політичних питань. Вони потребують координації єдиним органом влади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, виступи завершені. Прошу всіх заходити до залу.

Репліка, 1 хвилина.

Іван Крулько.

Я запрошую до залу доповідача Третякова Олександра Юрійовича. Через хвилину розпочнеться розгляд проекту закону № 3815-д.

Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». На цій трибуні, коли виступав голова фракції БПП Артур Герасимов, він знову в негативному світлі згадував лідера найбільшої партії в Україні Юлію Тимошенко, що, мовляв, вона не проголосувала тут за якесь рішення.

Так от, пане Артуре Герасимов, я вам хочу нагадати, що 27 січня 2015 року, коли в цій залі голосувалося звернення до Організації Об'єднаних Націй щодо визнання Росії країною-агресором, за це рішення ви особисто не голосували, тому що були відсутні в залі. Що це означає, що в 2015 році ви були проти того, що Росія є країною-агресором? Розберіться спочатку у своїх голосуваннях, в тому, чому фракція БПП блокує рішення по декомунізації, чому ми не можемо перейменувати області, зокрема Кіровоградську (Кіров організував Голодомор в Україні), бо ви і ваша фракція проти. Ось в цьому розберіться, а потім будете розказувати, за що голосує чи не голосує лідер фракції «Батьківщина», яка очолює найбільшу партію в Україні та дійсно змушена деколи займатися державницькими справами. Навчіться спочатку відповідати за свої дії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є одна відповідь на дуже гострі політичні дебати. Вона звучить дуже просто і зрозуміла для всіх громадян України – треба ходити на роботу (*Оплески*).

Ідучи в парламент, коли хтось обирається і не планує ходити, треба попередити виборців: «Ви мене, будь ласка, виберіть, але я попереджаю вас наперед: у мене не буде змоги ходити в сесійний зал і голосувати». Тоді буде чесно. Іти в парламент і не ходити на роботу – це є перша базова річ зневаги до своєї держави і до своїх виборців.

Отже, колеги, ми переходимо до розгляду першого проекту закону. Я хочу нагадати, що порядок денний сесії я поставлю на голосування після розгляду першого проекту закону. Прошу провести остаточні консультації, щоб ми вийшли на позитивне голосування.

Зараз ми розпочинаємо розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту окремих категорій осіб із числа жертв нацистських переслідувань та політичних репресій» ([№ 3815-д](#)).

Я запрошую до доповіді голову Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю Третякова Олександра Юрійовича.

Будь ласка, пане Олександрє.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю., голова Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую. Шановні колеги, нагадую, що метою законопроекту № 3815-д є законодавче підтвердження того, що Українська держава однаково визнає жертви політичних репресій і жертви нацистських переслідувань, однак засуджує ці ганебні події минулого і надає потерпілим однакові пільги.

Для розгляду законопроекту в другому читанні надійшло 38 пропозицій, із яких 25 враховано, 13 відхилено. Кабінет Міністрів і Міністерство фінансів підтримують даний законопроект. Додаткові видатки для бюджету становлять на рік не більше 6 мільйонів гривень.

Рішення комітету: прийняти законопроект № 3815-д у цілому як закон.
Прошу підтримати рішення комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, я прошу авторів поправок підготуватися до обговорення. Поправок є небагато. Я буду зачитувати ті, які відхилені.

Поправка 5. Не наполягає.

Поправка 7. Наполягає.

Віктор Пинзеник. Будь ласка.

ПИНЗЕНИК В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні народні депутати, я прошу підтримати цю поправку, яка передбачає збереження чинної норми закону, за якою надання пільг ув'язується з доходами громадян. Це правильна норма, прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будете коментувати, пане Олександрє?

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Я принципово підтримую це, але цим законопроектом ми регулюємо всього-на-всього 2,5 тисячі людей, що ці люди були в концтаборах, як у радянських, так і фашистських. До речі, хочу сказати, що всього на Україні 132 людини – малолітні політв'язні і 434 людини – неповнолітні. Ніяких перепон їм по пільгах бути не може.

Тому комітет відхилив цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, я ставлю на голосування поправку 7 народного депутата Пинзеника. Хто її підтримує, прошу проголосувати. Будь ласка.

«За» – 100.

Рішення не прийнято.

Поправка 8. Наполягає.

Семенуха. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).

Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Суть поправки стосується саме джерел, за рахунок яких будуть покриватися бюджетні видатки на компенсацію перевізникам пільг з оплати проїзду, які згідно з проектом надаються колишнім політв'язням концентраційних таборів та інше. Поправка передбачає, що видатки, які пов'язані з наданням пільг з оплати проїзду, які гарантує сьогодні держава, здійснюватимуться виключно за рахунок державного бюджету шляхом надання субвенцій відповідним місцевим бюджетам на зазначені цілі. Уряд насправді декілька років уже згортає фінансову децентралізацію і так перевантажує місцеві бюджети невластивими видатками. Тому дуже важливо будь-які компенсації за пільгове перевезення перевізникам компенсувати саме за рахунок національного бюджету.

Прошу підтримати всіх колег, які справді дотримуються принципів фінансової децентралізації.

Дякую.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Дякую. Відповідати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Я підтримую фінансову децентралізацію, тому і кажу, що це видатки місцевих бюджетів, а не центрального бюджету. Це по-перше.

По-друге, таких людей – 434 особи. Ще в кожному принципі є свої виключення. Я впевнений, що обласні адміністрації будуть знати цих людей в обличчя, бачити і допомагати, бо вони воювали за нашу державу.

Ще раз підкреслюю, 6 мільйонів видатків на рік всього з бюджету. Для того щоб ми провели ту норму, що ви кажете, треба змінити бюджет, проголосувати дуже багато проектів законів. Це неможливо зробити.

Коли ми будемо приймати наступний бюджет, ми це врахуємо. А зараз це неможливо зробити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, ставлю на голосування поправку 8 народного депутата Семенухи. Хто її підтримує, прошу голосувати.

«За» – 101.

Рішення не прийнято.

Поправка 9. Наполягає Семенуха.

СЕМЕНУХА Р.С. Знаєте, коли в процесі дискусії я чую коментарі наших колег, коли ми оцінюємо розміри бюджетів органів місцевого самоврядування, завжди хочеться сказати: перестаньте дивитися в холодильник сусіда. Це кошти органів місцевого самоврядування, давайте їх поважати. Про це чітко говорить стаття 142 Конституції України.

По суті цієї поправки. Вона якраз передбачає забезпечення прозорості фінансування пільг за проїзд колишнім неповнолітнім в'язням концентраційних таборів. Розрахунок обсягів, кількості сьогодні є непрозорим, в державі й досі немає єдиного соціального реєстру всіх отримувачів соціальної допомоги. Тому поправкою якраз і пропонуємо врегулювати процедуру розрахунку обсягів пільгових перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування для визначення розмірів витрат автомобільних перевізників, які компенсуються за рахунок бюджетних коштів.

Дякую. Прошу підтримати.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Щодо того, хто заглядає в інший холодильник. Хочу сказати, на відміну від вас, я – мажоритарний депутат, дуже гарно знаю всі проблеми, які є на місцях, не підтримую законопроект про пропорційні вибори, а підтримую законопроект виключно про мажоритарні, щоб кожний знав, що проходив. Це перше.

Друге. Ви правильно все сказали, але це законопроект про жертви нацистських переслідувань. А те, що ви кажете, треба змінити в Законі «Про автомобільні дороги». Будь ласка, є профільний транспортний комітет, нехай змінює норми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, ставлю на голосування поправку 9. Хто її підтримує, прошу проголосувати.

«За» – 107.

Рішення не прийнято.

Поправка 19. Не наполягає.

Поправка 20. Не наполягає.

Поправка 21. Не наполягає.

Поправка 27. Не наполягає.

Поправка 28. Не наполягає.

Поправка 34. Не наполягає.

Поправка 37. Не наполягає.

Поправка 38. Не наполягає.

Таким чином, шановні колеги, ми завершили обговорення проекту закону № 3815-д і можемо переходити до прийняття рішення.

Я прошу всіх голів фракцій запросити депутатів до залу, а секретаріат Верховної Ради повідомити депутатам, що ми переходимо до прийняття рішення.

Олександр Третяков. Будь ласка, 1 хвилина. Прошу всіх заходити до залу.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Шановні колеги, хочу звернутися до вас і сказати, що це перший законопроект, коли ми по пільгах прирівнюємо різні категорії. Я кажу про тих, хто постраждав від фашистів і комуністів. Ми вперше в Україні прирівнюємо їх по пільгах. Це знаковий законопроект, і я прошу парламент підтримати його. Якесь закони, які треба змінити, ми змінимо під час прийняття нового бюджету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу займати робочі місця. Я бачу, в залі ще немає достатньої концентрації. Щодо проекту закону в нас були довгі дебати. Це – велика історична справедливість до тих, хто в тюрмах, концтаборах робив усе можливе, щоб ми здобули незалежну державу і щоб ми всі були в цьому парламенті. В нас були довгі дебати з урядом, і, зрештою, ми переконали уряд, що кошти, необхідні для

підтримки тих людей, які в концтаборах і по тюрмах боролися за Україну, – це ті кошти, які уряд може і повинен виділити.

Я прошу всіх підтримати даний проект закону. Займіть робочі місця і підготуйтеся до голосування. Колеги, це знакове голосування. Прошу всіх зупинити політичні консультації і повернутися на робочі місця.

Готові? Отже, я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту окремих категорій осіб із числа жертв нацистських переслідувань та політичних репресій» (№ 3815-д) у другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками.

Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо, колеги!

«За» – 199.

Я оголошую по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 90, «Народний фронт» – 52, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 14, Радикальної партії – 14, «Батьківщина» – 0, «Воля народу» – 6, «Партія «Відродження» – 3, позафракційні – 20.

Отже, колеги, я ще раз наголошую, що йдеться про вшанування тих людей, які в нацистських і в радянських концтаборах боролися за Українську державу, які потерпіли від двох найбільш злочинних тоталітарних режимів минулого століття: нацистського Німеччини і комуністичного Радянського Союзу. Я впевнений, що це голосування демонструє ставлення до двох режимів, які принесли мільйони жертв, найбільше українцям. Тому я прошу всіх зайти до залу і відповідально голосувати, приймаючи цей законопроект.

Спочатку я поставлю на голосування пропозицію щодо повернення, а потім уже безпосередньо голосування «за».

Колеги, я зачитав по фракціях. Усі побачили, в кого недостатньо людей у залі. Прошу всіх запросити до залу. Готові до голосування? Це знакове голосування, і я переконаний, що кожному, кого немає в залі, доведеться пояснювати, в тому числі й громадянам України, і на ефірах, чому не було в залі під час голосування. Я прошу займати робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо

посилення соціального захисту окремих категорій осіб із числа жертв нацистських переслідувань та політичних репресій» (№ 3815-д).

Прошу всіх узяти участь у голосуванні і підтримати. Кожен голос має значення.

«За» – 223.

Я бачу, не встигли. Колеги, я звертаюся до всіх тих, хто зараз знаходиться в кулуарах. Це голосування, яке відображає нашу шану до тих людей, які протягом десятиліть відстоювали незалежність України. Це голосування є знакове для кожного в цьому залі, яке демонструє ставлення до тих людей. Я прошу зараз усіх запросити до залу.

Голови фракцій, ви бачите, кого немає. Зробіть повідомлення, щоб усі зайшли до залу і взяли участь у голосуванні. Я ще раз зачитаю по фракціях і групах, щоб бачили. Будь ласка.

«Блок Петра Порошенка» – 104, «Народний фронт» – 57, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 14, Радикальної партії – 14, «Батьківщина» – 0, «Воля народу» – 5, «Партія «Відродження» – 2, позафракційні – 27.

Отже, колеги, я почекаю ще кілька секунд. Голови фракцій, запросіть депутатів до залу. Колеги, хто знаходиться в ложах, поверніться до залу. Я впевнений: кожен патріот, кожен українець має проголосувати за цей законопроект.

Отже, я ставлю на голосування першу пропозицію повернутися до голосування, а потім поставлю проект закону в цілому. Прошу всіх бути на місцях, голосувати відповідально.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту окремих категорій осіб із числа жертв нацистських переслідувань та політичних репресій» (№ 3815-д). Прошу проголосувати.

«За» – 226.

Повернулися. Прошу всіх уважно брати участь у голосуванні.

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту окремих категорій осіб із числа жертв нацистських переслідувань та політичних репресій» (№ 3815-д) в другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками. Прошу голосувати і підтримати.

«За» – 224.

Ви, будь ласка, під час голосування не ведіть дебати. Я повторю зараз, пане Анатолію.

Отже, прошу всіх зайняти робочі місця.

Я ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту закону № 3815-д щодо вшанування жертв нацистських переслідувань та політичних репресій.

Прочу проголосувати.

«За» – 237.

Повернулися.

Тепер ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту окремих категорій осіб із числа жертв нацистських переслідувань та політичних репресій» (№ 3815-д) в другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками. Прочу голосувати.

«За» – 243.

Закон прийнято.

Я прошу всіх залишатися на своїх місцях, колеги. Як я і говорив, після цього ми затвердимо порядок денний сесії. Затвердження порядку денного сесії дозволяє нам розблокувати питання ЦВК.

Отже, колеги, я прошу всіх зайняти робочі місця. Шановні народні депутати, відповідно до частини першої статті 21 та частини першої статті 22 Регламенту Верховної Ради України вношу проект порядку денного дев'ятої сесії Верховної Ради України на затвердження Верховною Радою України. Всі пропозиції були обговорені, враховані. Затвердження порядку денного сесії дозволяє комітету почати розгляд змін до Закону «Про Центральну виборчу комісію». Я прошу всіх відповідально проголосувати, підтримати порядок денний сесії. Це наше зобов'язання, це наш порядок денний сесії. Прочу всіх зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування для прийняття в цілому проект Постанови «Про порядок денний дев'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання» ([№ 9091](#)) з урахуванням усіх додатків. Прочу проголосувати. Це розблокує нам обрання ЦВК.

«За» – 215.

По фракціях і групах, будь ласка.

«Блок Петра Порошенка» – 103, «Народний фронт» – 64, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 14, Радикальної партії – 14, «Батьківщина» – 0, «Воля народу» – 8, «Партія «Відродження» – 1.

Я ще раз ставлю на голосування для прийняття в цілому проект постанови № 9091 з урахуванням усіх додатків. Романе, Олегу, я прошу підтримати. Підтримайте, будь ласка. Я прошу голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 111, «Народний фронт» – 67, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 2, Радикальної партії – 14, «Батьківщина» – 0, «Воля народу» – 12, «Партія «Відродження» – 12, позафракційні – 9.

Отже, колеги, хочу зараз повідомити, що я даю доручення Комітету з питань правової політики і правосуддя невідкладно розглянути проект закону № 9091 та надати свій висновок, щоб ми могли сьогодні включити його до порядку денного дня і перейти до розгляду.

Я звертаюся до голови комітету Руслана Князевича і до всіх членів комітету: невідкладно під час найближчої перерви, яка буде, зібратися і провести розгляд даного проекту закону.

Отже, колеги, зараз до мене в президію надійшла заява від двох фракцій – «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт». Вони готові замінити перерву на виступ з трибуни.

До слова від двох фракцій запрошується Ірина Луценко. Будь ласка, пані Ірино.

ЛУЦЕНКО І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні виборці, шановні народні депутати! «Блок Петра Порошенка» разом із своїми надійними партнерами – фракцією «Народний фронт» вирішили взяти момент для того, щоб зробити заяву і сконцентрувати вашу увагу на тому, що ми надзвичайно раді і тішимося тому, що

фракція, очолювана Юлією Володимирівною Тимошенко, такі напевно в четвер проголосує зміни до Конституції, спрямовані на курс до ЄС і в першу чергу до НАТО. Адже позиція «Батьківщини» і її лідерки мінялася дуже багато разів. Це підтверджуємо не тільки ми, щоб нас не звинуватили в тому, що ми ведемо зараз якісь там політичні баталії чи перемовини.

Є такий сайт «Детектор медіа». Юрій Луканов, журналіст, який написав цю статтю, просто сказав: «У 2008 році, коли йшла боротьба за отримання Україною Плану на членство в НАТО, саме позиція тодішньої прем'єрки Юлії Тимошенко була одним з головних факторів того, що ПДЧ Україна не отримала. Під час свого візиту до Брюсселю, незадовго до саміту Альянсу, Тимошенко проігнорувала директиву тодішнього Президента Віктора Ющенка і не завітала до штаб-квартири НАТО на зустріч із керівництвом організації, аби підтвердити рішучість Києва до вступу. Таким чином, вона продемонструвала, що в українському керівництві існують незгоди на цю тему. Звісно, це був не єдиний фактор нашого неуспіху...

Незабаром після провалу ПДЧ лідерка «Батьківщини» запропонувала провести референдум із вступу до НАТО. Вона наголосила на своїй ідеї під час президентських виборів 2010 року».

Ідея референдуму продовжується і по сьогоднішній день, члени її фракції буквально тиждень, два тижні, три тижні тому заявляли про референдум для того, щоб виявити бажання українського населення, а на сьогодні це близько 68 відсотків, які бажають, щоб Україна вступила до НАТО, говорять про цей референдум. Але ми не зважаємо на це, але нам подобається, що нарешті «Батьківщина» вирівняла свою позицію. І неважливо, що було в 2008 році, чому ми тоді не вступили до НАТО, чому ми не отримали тоді плану. Нам дуже приємно, що лідерка «Батьківщини» і фракція «Батьківщина» підтримують ідею Президента України Петра Олексійовича Порошенка для того, щоб ми внесли зміни до Конституції на членство в ЄС і НАТО. Головне – бути послідовним у своїй політиці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного.

Згадували фракцію «Батьківщина». Будь ласка, репліка, 1 хвилина.

КУЖЕЛЬ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане головуєчий! Будь ласка, виконуйте Регламент (пункт 10 частини першої статті 27). Ви не маєте права коментувати, а виборці відразу написали, що ми знаємо, чим займається Юлія Володимирівна, а от якщо не прийде Парубій, краще державі буде.

Пані Луценко, всі члени БПП гавкають як моськи, коли йде слон. Ви цілий день гавкаєте на «Батьківщину». Будь ласка, ми зрозуміли, що вам «Опоблок», всі інші вам на душу. Вам тільки заважає «Батьківщина».

Іро, згадайте, ви прийшли в політику разом з «Батьківщиною». І «Батьківщина» одна стояла поряд з вами. Порошенка не було, коли ми визволяли вашого чоловіка. Боженька все бачить. Ви кожен будете відповідати по своїх гріхах. Я за це молю Бога.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Було згадане моє прізвище, що обов'язок Голови Верховної Ради України – організовувати роботу Верховної Ради України. Ходити на роботу – це конституційний обов'язок кожного. Це і є організація роботи Верховної Ради України: закликати всіх народних депутатів ходити на роботу і відповідати перед виборцями за своє виконання обов'язків, за що з податків українських громадян кожен із вас отримує зарплату.

Отже, переходимо до наступного питання порядку денного.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення зміни до Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» ([№ 8114](#)).

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики Сюмар Вікторію Петрівну.

Будь ласка.

СЮМАР В.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую, шановний пане Голово. Шановні колеги, ми вам пропонуємо дуже простий законопроект у другому читанні. Автор – депутат Курило, обраний на Луганщині. Йдеться про пільги для доставок друкованих видань на найскладніших сьогодні для України територіях Донецької і Луганської областей. Не треба говорити про те, що там дуже серйозно працює російська пропаганда. Цей проект закону покликаний все-таки дати можливість не піднімати тарифи «Укрпошти» і доставляти друковані видання за пільговими цінами до споживачів на Донеччині і Луганщині.

Тут лише одна поправка. Тому я прошу змобілізуватися і підтримати цей важливий для інформаційної безпеки на цих територіях законодавчий акт.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, тут одна поправка, тому я прошу всіх заходити до залу. Прошу голів фракцій і секретаріат Верховної Ради запросити всіх народних депутатів до залу. Я буду зачитувати поправки, які відхилені. Відхилена лише одна поправка.

Отже, поправка 1.

Автор не наполягає.

Таким чином, обговорення завершене. Ми переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайняти робочі місця і підготуватися до голосування. Прошу всіх з лож повернутися до залу. Питання інформаційної безпеки – одне з найважливіших питань на порядку денному Верховної Ради України і держави в цілому. Я думаю, що ми підійдемо до більш системних проектів законів, але цей проект закону починає нашу загальну системну концепцію щодо захисту інформаційного поля України, тому прошу всіх підтримати.

Я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення зміни до Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» щодо протидії ворожій пропаганді та покращення інформаційного забезпечення громадян України, постраждалих внаслідок воєнних дій, місце проживання яких є територія

Донецької та Луганської областей, де органи державної влади України здійснюють свої повноваження» (№ 8114) за пропозицією комітету в другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками.

Прошу проголосувати уважно і відповідально.

«За» – 209.

Не встигли.

Я звертаюся до всіх депутатів: говорити про інформаційну безпеку треба не на ефірах, а тут, у залі, своїми рішеннями. Подивіться, кого немає, і запросіть до залу.

Я зачитаю по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 93, «Народний фронт» – 57, «Опозиційний блок» – 1, «Самопоміч» – 11, Радикальної партії – 12, «Батьківщина» – 0, «Воля народу» – 4, «Партія «Відродження» – 2, позафракційні – 29.

Колеги, прошу сконцентруватися. Пане Степане, поверніться до залу. Прошу зайняти робочі місця.

Я ставлю на голосування пропозицію повернутися до проекту Закону «Про внесення зміни до Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів».

Прошу підтримати.

«За» – 220.

Отже, колеги, не вистачає шість голосів. Будь ласка, займайте робочі місця. Я прошу сконцентруватися. Щодо питання інформаційної безпеки зал має бути об'єднаний Верховною Радою України. Я прошу всіх відповідально взяти участь у голосуванні.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту Закону «Про внесення зміни до Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» (№ 8114). Прошу всіх уважно голосувати. Прошу підтримати питання інформаційної безпеки країни.

«За» – 239.

Тепер ставлю на голосування проект закону № 8114 в другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками. Прошу проголосувати уважно і відповідально.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 105, «Народний фронт» – 60, «Опозиційний блок» – 2, «Самопоміч» – 7, Радикальної партії – 15, «Батьківщина» – 0, «Воля народу» – 11, «Партія «Відродження» – 0, позафракційні – 35.

Закон прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Закону «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» ([№ 6229](#)). Це також друге читання.

Я запрошую до доповіді заступника голови Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Белькову Ольгу Валентинівну.

Будь ласка, пані Олю.

БЄЛЬКОВА О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги, до вашої уваги пропонується проект Закону «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» (№ 6229), авторами якого є 21 народний депутат у цьому залі. Фактично цей законопроект було прийнято в першому читанні 1 березня 2018 року. На жаль, у липні ми не змогли підтримати в другому читанні, були застереження в декількох фракцій. Ми окремо зустрілися з авторами нових поправок. Ми поговорили з авторами, які вже подали свої поправки, намагалися знайти виважену версію, яка сьогодні забезпечить прихід інвестицій у газовидобуток.

Я окремо хочу подякувати колезі Сажку та його помічникам, які дуже активно брали участь у цьому процесі. І навіть газовидобувні компанії визнали, що ця процедура додаткова, коли подавалися поправки, певним чином пішла на користь остаточній версії законопроекту.

Шановні колеги, я дуже просила би сьогодні підтримати цей законопроект, тому що мені здається, що саме ця Верховна Рада має забезпечити нарешті прозорий облік усіх витрат, доходів, видатків

газовидобувних та інших видобувних компаній, які відновили б увагу до цієї дуже важливої галузі.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо вам, шановна пані Ольго. Дійсно, обговорюється надзвичайно актуальний законопроект.

Поправка 1. Народний депутат Рябчин.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальномандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина», Донеччина. Фракція «Батьківщина» підтримує даний законопроект, як вона підтримувала його і минулого, і позаминулого разу. Ми за прозорість у видобувних галузях, і знаємо, яка тут є корупція, що не дозволяє збільшити газовидобуток завдяки тому, що корумповане оточення Президента України роздає ліцензії на надра своїм посіпакам.

Однак фракція «Батьківщина» утримується від голосування, як і за попередні закони, які також ми підтримуємо, через те, що є порушення Регламенту паном спікером. Пункт 10 частини першої статті 27 каже про те, що спікер утримується від коментарів та оцінок щодо промовців та їх виступів, крім випадків порушення норм депутатської етики. Спікер порушує це і обмовляє фракцію «Батьківщина» та її лідера. Тому фракція «Батьківщина» не бере участь у голосуваннях (*Шум у залі*)... До вибачень.

Я прошу шановних журналістів та громадянське суспільство фіксувати «кнопкодавство» і додавати в лідерство «кнопкодавів» тих депутатів, які це роблять просто шалено: по 20, по 30 голосів додають за проекти законів.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за важливу новелу щодо необхідності дотримання Регламенту.

Я хочу звернутися до всіх авторів поправок – дотримуватися дуже жорстко норм Регламенту і під час оголошення поправки говорити по суті поправки, а не надавати політичні коментарі.

Поправка 4. Народний депутат Івченко. Не наполягає.

Поправка 6. Народний депутат пані Оля Белькова. Не наполягає.

Поправка 8. Народний депутат Івченко. Не наполягає.

Поправка 12. Народний депутат Сажко. Не наполягає.

Поправка 15. Не наполягає.

Поправка 20. Народний депутат Бублик. Наполягає на ній Ляшко. Будь ласка, пане Ляшко.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Прозорість у газовидобувній галузі надзвичайно потрібна. Я наведу нещодавнє рішення Полтавської обласної ради: в кулуарний, корупційний спосіб 12 тисяч гектарів землі роздали Бог знає кому. Людям підвищують тарифи на газ, комуналку, розказують, що немає газу і потрібно купляти за кордоном. А що ж ви надра полтавські, газоносні, багаті, роздаєте наліво конторам «рога і копита»? Полтавчани повинні платити по 13 тисяч гривень за газ, а корумповані фірми безплатно, без будь-яких конкурсів, без будь-яких тендерів в абсолютно непрозорий спосіб отримують газоносні надра.

Тому я звертаюся до Полтавської обласної ради, до губернатора Головка: негайно ініціювати зібрання позачергової сесії Полтавської обласної ради, скасувати рішення про виділення 12 тисяч гектарів надр і повернути у власність полтавської громади вкрадені надра (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за актуальний коментар.

Водночас звертаюся з проханням, щоб усе-таки ми працювали згідно з Регламентом і розглядали поправки.

Не наполягає пан Ляшко на голосуванні, тільки наполягав на репліці.

Поправка 23. Вікторія Пташник. Наполягаєте?

ПТАШНИК В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).

Шановні колеги, я хотіла подякувати пані Ользі Бельковій за внесення цього законопроекту, тому що я дуже сподіваюся, що він буде прийнятий і ми дізнаємося, хто стоїть за тим чи іншим бізнесом у видобуванні і, відповідно, яку ренту сплачує.

Але водночас хочу звернути увагу пані Ольги на те, що така структура, як Державна служба геології та надр, очевидно, також потребує реформування. Ця структура на сьогодні працює непрозоро. А ми знаємо, що навіть у разі прийняття найякісніших законопроектів їхня імплементація також важлива.

Тому я хотіла звернути вашу увагу і поставити вам запитання. Чи плануєте ви далі продовжувати свою активну діяльність у цій сфері? Чи планується подати законопроект, який реформує Державну службу геології та надр?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, коментар (*Шум у залі*). Я прошу так само дати можливість президії нормально працювати, не перебивати її весь час.

Коментар представника профільного комітету пані Белькової.

Дуже дякую всім.

БЄЛЬКОВА О.В. Дуже дякую, пані Вікторіє, за ваше запитання.

Дійсно, якщо сьогодні ми приймемо цей законопроект, нашим наступним кроком має бути докорінний розгляд і реформа такої інституції, як Держгеонадра. Я також дуже дякую пану Олегу Ляшку за те, що він порушив питання Полтавської облради. Це взагалі знущання. До речі, цей законопроект також допоможе нам зрозуміти, де фактично криються певні корупційні ризики, які пов'язані в тому числі і з прийняттям рішення облрадами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення суті законопроекту.

Також ще раз звертаюся до всіх авторів поправок усе-таки розглядати поправки.

Поправка 43. Народний депутат Сажко. Не наполягає.

Поправка 44. Народний депутат Івченко. Не наполягає.

Поправка 57. Сажко. Не наполягає.

Поправка 60. Так само не наполягає.

Поправка 62. Не наполягає.

Поправка 64. Народний депутат Сажко.

Поправка 65. Також не наполягає.

Поправка 77. Сажко. Не наполягає.

Поправка 81. Сажко. Не наполягає.

Поправка 82. Він не наполягає. Тому що комітет якісно попрацював над законопроектом до другого читання.

Поправка 87. Народний депутат Рябчин. Будь ласка.

РЯБЧИН О.М. Фракція «Батьківщина», Донеччина. Звертаю увагу громадян України, що президія вчергове упереджено ставиться до депутатів «Батьківщини» і коментує їх рішення, коли вони виступають щодо поправок. А інших депутатів вони толерують.

По суті поправки зазначаю, що моя поправка стосується надання повноважень органу зупиняти дію дозволів, надану суб'єкту розкриття інформації, якщо вони порушили законодавство про забезпечення прозорості у видобувних галузях. Те, що казали сьогодні доповідачі щодо Полтавської області, інших областей, регіонів, де за процедурою апробації, де за процедурою збільшення площі ділянки видають ліцензії, не сплачуючи в бюджет України нічого, своїм олігархам, які потім роблять так звані «сплячі ліцензії». Вони не видобувають нічого, а намагаються чекати, коли прийдуть якісь іноземні компанії, які почнуть видобувати. Україна провалює програму «Україна – 2020» по видобутку газу і енергетичну незалежність.

ГОЛОВУЮЧА. Звертаю увагу сесійної зали, що президія згідно з Регламентом оголошує поправки законопроекту (дякую всім авторам поправок, які доповідають щодо поправок) і робить зауваження всім, хто робить політичні заяви під час розгляду поправки.

Щойно була оголошена поправка шановного депутата Рябчина. Коментар представника комітету. Прошу.

БЄЛЬКОВА О.В. Шановний Олексію Михайловичу, я вдячна вам за те, що ви приділяєте увагу деяким моментам непрозорості, які сьогодні є у видобувних галузях. Разом з тим, розуміючи вашу мету – навести лад з видачею ліцензій, я особисто і наші колеги в комітеті

не змогли погодитися, що нереформований регулятор Держгеонадра на сьогодні повинен отримати таке велике право, яке також може бути корупційним, прямо забирати ці ліцензії, якщо їм там буде здаватися, що ми щось недодали компанії. Давайте спочатку реформуємо цей орган і обов'язково підійдемо до питання «сплячих ліцензій», про які ви турбуєтесь.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення.

Шановні колеги, ми чули роз'яснення пана Рябчина стосовно його поправки і позицію комітету, чому вона була відхилена.

Зараз прошу визначитися щодо поправки. Прошу голосувати.

«За» – 74.

Поправка не приймається.

Поправка 88 пані Пташник. Не наполягає.

Колеги, ми рухаємося вже буквально до завершення обговорення поправок. Я прошу повертатися до сесійної зали.

Поправка 92. Ольга Белькова. Не наполягаєте? Пані Ольга не наполягає.

Поправка 97. Народний депутат Бублик. Не наполягає.

Шановні колеги, згідно з Регламентом представник комітету має право на заключне слово після обговорення поправок.

Ми дякуємо за дуже чітке роз'яснення. Цей законопроект стосується і того, щоб унормувати діяльність місцевих органів влади, які роздають ліцензії направо і наліво. Сподіваюся, що сьогодні буде голосування.

Пані Ольго, будь ласка, заключне слово.

Прошу колег повертатися до залу.

БЄЛЬКОВА О.В. Шановні колеги, я вже доволі багато сказала, наскільки важливий цей законопроект. Хочу також наголосити на тому, що над ним працювало дуже багато компаній, представництв всіляких інвестиційних компаній, які щиро вболівають на сьогодні за те, щоб ми нарешті відкрили всі відомості, які необхідно суспільству розуміти для того, щоб відокремити ті компанії, які є позитивні, які негативні, які дійсно піклуються про те, щоб якісно оперувати на виданих ними ліцензіях і робити той бізнес, який вони оголосили.

І, разом з тим, відокремити ті компанії, які сьогодні, володіючи ліцензіями, не ведуть видобуток газу та інших природних ресурсів.

Дуже прошу підтримати цей законопроект. Також прошу доручити комітету спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України провести техніко-юридичне опрацювання під час підготовки законопроекту на підпис.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо вам, шановна пані Ольго.

Дякуємо комітетові, який дуже якісно підготував законопроект до другого читання.

Шановні колеги, я дуже прошу повернутися з кулуарів до сесійного залу для голосування за проект Закону «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях». Під час обговорення поправок ми чули позицію всіх фракцій, що це сьогодні є законопроект критично важливий для наведення ладу у видачі ліцензій, боротьбі зі зловживаннями, корупцією у цій сфері.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, обговорення завершено.

Я прошу всіх зайти до залу, зайняти робочі місця і підготуватися до голосування. Це був довгий шлях до цього проекту закону. Комітет дуже ретельно його підготував до другого читання. Зараз ми маємо шанс зробити рішучий крок у подоланні корупції. Даний проект закону є антикорупційним. Я прошу голів фракцій запросити всіх депутатів до залу. Обговорення завершено. Ми переходимо до прийняття рішення.

Отже, я ставлю на голосування проект Закону «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» (№ 6229) за пропозицією комітету в повторному другому читанні та в цілому.

Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах, будь ласка.

«Блок Петра Порошенка» – 102, «Народний фронт» – 56, «Опозиційний блок» – 21, «Самопоміч» – 15, Радикальної партії – 13, «Батьківщина» – 0, «Воля народу» – 4, «Відродження» – 10, позафракційні – 23.

Колеги, вітаю! Це важливий закон.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» ([№ 7304](#)). Я запрошую до доповіді заступника голови Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства Шиньковича Андрія Васильовича.

Будь ласка.

ШИНЬКОВИЧ А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ № 189, Хмельницька область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства на своєму засіданні 20 червня 2018 року розглянув порівняльну таблицю до проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» (№ 7304), прийнятого 15 травня 2018 року Верховною Радою України за основу.

Всього надійшло 24 поправки від народних депутатів. Всі поправки враховані, у тому числі 22 поправки враховані повністю, одна поправка врахована частково, одна поправка врахована редакційно. Також враховано рішення комітету та вимоги постанови Верховної Ради України в частині доопрацювання зазначеного законопроекту із врахуванням основних положень законопроекту ([№ 7304-1](#)), поданого народними депутатами Королевською та Солодом, у частині розширення кола осіб, які користуються правом взяття на соціальний квартирний облік. Підготовлену редакцію проекту узгоджено з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.

Отже, комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект № 7304 у другому читанні та в цілому як закон. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Переходимо до обговорення поправок. Отже, я буду зачитувати ті поправки, які відхилені. Немає відхилених поправок.

Євтушок. Увімкніть мікрофон, 1 хвилина.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Насправді, шановні колеги і шановні наші виборці, ті, хто нас зараз має можливість бачити, якраз з першої години роботи парламенту тут чітко зрозуміло за меседжами, що тут окремі політики намагаються приліпити ярлики. Але я хочу сказати, що як можна подавати таку ініціативу від влади, коли в законі прописано, що головною причиною руйнування житла є не АТО чи ООС, а збройна агресія проти України? Тому я вніс поправку. Я дякую комітету, що ви підтримали її, що житло зруйноване, знищене або пошкоджене до стану, непридатного для проживання, внаслідок збройної агресії держави-агресора. Я дякую за таку поправку.

А владі, яка вносить такі закони і в тіло записує, що руйнується внаслідок АТО чи ООС, ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні? Не наполягає. Добре.

Отже, колеги, ми завершили обговорення. Прошу всіх заходити до залу і займати робочі місця. Ми переходимо до прийняття рішення. Прошу голів фракцій запросити всіх до залу.

Я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» (№ 7304) в другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками. Прошу проголосувати.

«За» – 208.

Прошу запросити до залу народних депутатів. Прошу подивитися, кого немає в залі, і запросити до залу. Я прошу всіх зайняти робочі місця.

Колеги, прозвучала пропозиція, що готові проголосувати без поправки 14. Так це чи не так?

Я поставлю на голосування без поправки 14, але спочатку ми маємо повернутися до проекту закону.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» (№ 7304). Прошу проголосувати.

«За» – 210.

Покажіть по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 89, «Народний фронт» – 54, «Опозиційний блок» – 18, «Самопоміч» – 14, Радикальної партії – 11, «Батьківщина» – 0, «Воля народу» – 5, «Відродження» – 3, позафракційні – 16.

Якщо ми не назбираємо голоси, закон буде відхилено. Я ще раз наголошую для групи депутатів, які говорили про небезпеку поправки 14. Я поставлю на голосування без поправки 14, але ми маємо спочатку повернутися.

Я ще раз ставлю на голосування пропозицію повернутися до проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» (№ 7304). Я прошу зайти до залу і взяти участь у голосуванні. Прошу всіх підтримати і проголосувати за повернення.

Повторюю десятий раз: я поставлю на голосування без поправки 14, але спочатку ми маємо повернутися. Ви просто будьте уважними і голосуйте уважно.

Голосуємо. Прошу підтримати.

«За» – 221.

П'ять голосів.

Хочу наголосити, що буквально під час голосування кілька депутатів вийшли із залу.

Пане Артуре, кілька депутатів вийшли із залу під час голосування і зараз виходять. Ви можете організувати дисципліну в залі і у своїй фракції?

Отже, колеги, я прошу всіх зайти до залу і взяти участь у голосуванні. Під час роботи парламенту депутати мають бути в залі і брати участь в голосуванні. Я поставлю цей проект закону на голосування без поправки 14, але для того нам необхідно повернутися до його розгляду, і тільки потім ми можемо це зробити.

Отже, я ставлю на голосування пропозицію повернутися до проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» (№ 7304).

Прошу всіх узяти участь у голосуванні. Колеги, уважно, голосуємо за повернення.

«За» – 242.

Тепер я ставлю на голосування проект закону [№ 7304](#) в другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками. Прошу голосувати. Отже, для протоколу: без поправки 14 з техніко-юридичними правками.

Прошу голосувати.

«За» – 244.

Закон прийнято.

Отже, колеги, ми завершили блок другого читання.

Ми можемо переходити до блоку першого читання.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» ([№ 8394](#)).

Прошу підтримати його розгляд за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 175.

Рішення прийнято.

Я запрошую до доповіді народного депутата України, автора проекту закону Фріз Ірину Василівну. Будь ласка, пані Іро.

ФРІЗ І.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги, прошу вашої уваги! Зазначений законопроект спрямований на встановлення справедливості і потужний сигнал від

нашої держави військовослужбовцям, які вийшли з окупованих та анексованих територій і залишилися вірними присязі України.

Сьогодні в законодавстві, на жаль, не врегульовано питання забезпечення житлом та перебування на квартирному обліку військовослужбовців та членів їх сімей, які прибули з тимчасово окупованих територій та за якими зберігається право власності або користування на квартири, що залишилися на тимчасово окупованих територіях.

Проект закону № 8394 було розроблено спільно з робочою групою Міністерства оборони, він має погодження від Кабміну.

Прошу під час голосування врахувати поправки для стенограми, які з'явилися після консультацій і є погодженими як зацікавленими міністерствами, так і з авторським колективом.

Перше. У розділі «Перехідні положення» передбачити, що закон вступає в силу з 1 січня 2019 року. Це дасть можливість передбачити відповідні видатки у бюджеті на наступний рік.

Друге. Перший абзац пункту 2 викласти в такій редакції:

«2. Військовослужбовці, які проходили військову службу на територіях Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, Донецької та Луганської областей, визнані тимчасово окупованими, продовжують службу у військових формуваннях України, а також члени їх сімей, які проживають разом із ними та отримали статус внутрішньо переміщених осіб...». Далі по тексту.

Прошу підтримати законопроект № 8394 за основу і в цілому в такій редакції. Це не лише виконання обов'язку нашої держави перед військовослужбовцями, які залишилися вірними присязі, – це потужний сигнал того, що Україна виконує свої зобов'язання як держава перед громадянами. Цього законопроекту від нас з вами чекають військовослужбовці ВМС України, морської піхоти, які...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, 30 секунд, будь ласка.

ФРІЗ І.В. Я знаю, що зараз за цим голосуванням будуть спостерігати військовослужбовці багатьох родів та сил, тому прошу вас підтримати зазначений законопроект і встановити справедливість у цьому питанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановна пані Ірино.

Слово для співдоповіді надається від профільного Комітету з питань національної безпеки і оборони Юрію Березі.

Прошу увімкнути мікрофон. З місця, прошу.

БЕРЕЗА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, я хотів би підтримати пані Ірину в прийнятті цього проекту закону, тому що він надважливий якраз для всіх тих військовослужбовців, які, незважаючи на всі перипетії 2014 року, на всі завіряння і вмовляння окупанта в Криму, в Донецьку, не зрадили присязі, Україні. Якраз наше ставлення в цій залі досить важливе. Важливе в тому, як ми показуємо, як ми їх підтримуємо, що ми зробили і що ми зробимо для них.

Тому я хочу закликати всі фракції об'єднатися, особливо всі фракції, які є патріотичними, проголосувати. Цей проект закону досить необхідний. Десятки тисяч людей чекають на прийняття цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, Юрію, за висловлену позицію комітету.

Шановні колеги, прошу записатися на обговорення законопроекту.

Народний депутат Іван Спориш.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово Сергію Капліну.

ГОЛОВУЮЧА. Сергій Каплін. Будь ласка.

КАПЛІН С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (одномандатний виборчий округ № 144, Полтавська

область, партія «Блок Петра Порошенка»). По-перше, шановні колеги, дорогі співвітчизники, хочу щиро зізнатися в тому, що голосував за законопроект моєї колеги Белькової щодо прозорості газового ринку, але випадково абсолютно вперше в житті «зкнопкодавив».

Звичайно ж, Каплін і вся наша команда за цей проект закону, прозорість на газовому ринку має бути бездоганною. Більше того, ми виступаємо за категоричну націоналізацію всього нафтогазового ринку, усіх мереж, всіх нафтопереробних заводів. Все це, надра в тому числі, належить нашій державі, нашому народу. Так і буде після приходу нашої політичної сили новою фракцією до парламенту.

Щодо цього проекту закону хочу сказати, що він вирішує юридичну колізію, пов'язану із статтею 42 Житлового кодексу, через яку наші військовослужбовці, які мають своє житло на Донбасі або в Криму, не можуть його отримати тут. Але ми повинні вирішувати серйозне питання забезпечення житлом наших військовослужбовців комплексно. Ми за останні півроку провели понад 25 виїзних засідань Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення, у тому числі в «сірій» зоні на Донбасі. Там скрізь наші колеги, наші співвітчизники, наші військовослужбовці, переселенці говорять про проблему номер один – забезпечення житлом.

Нами разом з Харківською обласною державною адміністрацією напрацьовано цільову системну програму, яка дасть можливість побудувати за кошт держави таке житло й надати переселенцям і військовим. Ми маємо економічні розрахунки, які дозволять фактично забезпечити житлом повністю всіх тих, хто пристали на позицію європейської України. Таким чином, держава підставить реально своє плече тим людям, які за суверенітет, за незалежність, за Україну і проти геноциду простих людей, проти окупації України Росією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, все-таки як головуюча я знову змушена звернутися до всіх промовців з проханням дотримуватися Регламенту і під час виступів озвучувати позицію фракції щодо обговорюваного законопроекту, а не робити політичні заяви.

Запрошую до виступу Максима Бурбака. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю. Прошу передати слово Ігорю Лапіну.

ГОЛОВУЮЧА. Ігор Лапін представить позицію фракції «Народний фронт».

ЛАПІН І.О., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 22, Волинська область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, я закликаю всіх зараз припинити гуляти по залу, а об'єднатися навколо даного законопроекту. Ви знаєте, ми дуже добре пам'ятаємо, як наші військовослужбовці в Криму, ті, що не зрадили присязі, вийшли і співали Державний гімн України, а ми казали, що вони герої, тому що вони спромоглися на це, не злякавшись дул автоматів.

За цей час, ми знаємо, що дуже багато військової техніки, яка належить Україні, разом з особовим складом і з сім'ями, дітьми переїхало через так звані блокпости сепаратистів і російських загарбників на територію, яку контролює Україна і українські війська.

На сьогодні ми стикнемося з цією проблемою, що нам потрібно їх підтримати. Ось, наприклад, місто Луцьк у моєму мажоритарному окрузі. Там буде розміщатися одна з таких військових частин, які не зрадили присязі. Ми знаємо проблеми міста, яке не в стані саме по собі забезпечити їх житлом.

Тому я дуже прошу підтримати даний законопроект, об'єднатися навколо цього законопроекту і таким чином подякувати тим, хто не зрадив присязі.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за позицію фракції «Народний фронт».

Позицію фракції Радикальної партії представить пан Лінько. Будь ласка.

ЛІНЬКО Д.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Олега Ляшка. Ми, безумовно, будемо підтримувати цей законопроект, тому що військовослужбовці, які втратили свої домівки, житло на окупованих територіях і не можуть туди повернутися, потребують ще більшої

соціальної підтримки, ніж ті, які мають тут своє житло і живуть на своїх територіях.

Але ми передивилися уважно запропонований проект бюджету, який пропонується на 2019 рік, і там, на жаль, проблема наших військовослужбовців у забезпеченні їх нормальною, достойною зарплатою абсолютно не відображена. За нашими підрахунками, понад 20 мільярдів гривень не вистачає на те, щоб підвищити зарплати тим військовослужбовцям, які захищають сьогодні нашу країну на сході. Лише порівняйте. Для прикладу: снайпер, який виконує бойові завдання в зоні АТО, отримує 15 тисяч гривень; снайпер, який у НАБУ проводить шоу і незрозуміло чим займається, отримує 80 тисяч гривень зарплати. Це абсолютна несправедливість у державі, яку ми вимагаємо виправити.

Офіцери Збройних Сил України мають отримувати більше, ніж представники правоохоронних органів тут, в Україні, які заробляють космічні зарплати і водночас абсолютно неефективні. Ми впевнені, що питання контрактної армії, яке сьогодні постало, і забезпечення кадрами можна вирішити лише одним шляхом – підвищенням зарплати.

Команда Радикальної партії Олега Ляшка постійно на цьому наголошує. Останній раз, коли ми були з лідером Олегом Ляшком на фронті під час Дня незалежності, військовослужбовці про цю проблему якраз і говорили. У нас є сильна армія, у нас є озброєння, але що не вистачає сьогодні бійцям? Не вистачає зарплати, тому що вони знають, що їхні сім'ї вдома не можуть заплатити комуналку, не можуть купити ліки. Як буде нормальний солдат захищати країну, знаючи, що його сім'я голодує?

Тому ми вимагаємо забезпечити нормальну зарплату військовослужбовцям на 2019 рік.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за виступ. Шановні колеги, все-таки закликаю нас обговорювати зараз даний законопроект, а не проект бюджету на наступний рік.

Позицію фракції «Самопоміч» представить Тарас Пастух. Прошу вас, пане Тарасе.

ПАСТУХ Т.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 163, Тернопільська область, самовисуванець). Шановні народні депутати, я хочу повернутися до самого предмета законопроекту після того, коли ми почули про ринок газу, про зарплати військовослужбовців. Про що ж насправді говорить цей законопроект? Він говорить про те, що в нас є військовослужбовці, які проходили службу на окупованих і анексованих територіях. Відповідно в порядку черги, в якій вони знаходилися, вони отримали своє житло. Вони його приватизували, отримали право власності на житло. Враховуючи те, що в нас відбулася на території України окупація частини наших земель і, власне, військовослужбовці, які не зрадили присязі, повернулися разом із своїми підрозділами на підконтрольну Україні територію, вони не мають можливості скористатися своїм правом і отримати житло.

Тому автори законопроекту запропонували такий механізм: держава отримує у власність те житло, яке є у військовослужбовців на окупованій території, натомість дає можливість їм скористатися правом отримати житло на підконтрольній Україні території. Коли ми відновимо свій контроль над окупованою частиною Донецької, Луганської областей, анексованого Криму, держава зможе це житло надати наступним військовослужбовцям для забезпечення їхніх соціальних потреб. Тому, власне, це рішення потрібно сьогодні для підтримки військовослужбовців, щоб показати на противагу тим, які залишилися і не вийшли з окупованої території, що держава Україна піклується про тих військовослужбовців, які дотримуються своєї присязи. Але важливо, щоб ми, голосуючи за законопроект, врахували ту поправку, яка була озвучена з голосу, тому що була, на жаль, категорія військовослужбовців, які вийшли з окупованої території, побули три-чотири місяці у складі військових підрозділів Збройних Сил України, піддалися на брехню Росії і повернулися назад на цю окуповану територію.

Тому важливо, щоби, власне, було так, як зацитовано одним зі співавторів даного законопроекту, що військовослужбовці, які продовжують службу у Збройних Силах України, інших військових формуваннях на території України. Власне, таким держава Україна повинна допомагати і показувати позитивний приклад щодо решти військовослужбовців. Закликаю всіх...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за дотримання Регламенту і висловлену позицію.

Шановні колеги, я продовжую засідання на 5 хвилин для того, щоб ми змогли завершити обговорення цього законопроекту і проголосувати.

До слова від «Батьківщини» запрошується шановний колега пан Кожем'якін. Він представить позицію своєї фракції. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., *голова Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановні колеги, друзі, недрузі, ті, хто хоче говорити погані речі про «Батьківщину» – і фракцію, і партію, ті, хто колись в ній служив, віддавав усе до останнього для того, щоб носити партійний білет, значок і з почестями входити у фракцію!

Фракція «Батьківщина» завжди голосувала і буде голосувати за питання, пов'язані із соціальним захистом військовослужбовців і за все, що пов'язано з обороноздатністю нашої країни.

Але, на жаль, деякі політикани чи політики продовжують розказувати про те, що єдина фракція і партія сьогодні є великим злом в Україні. Я згадую 2009 рік перед виборами Президента, коли вони разом зі мною під стінами в'язниці, лікарні кричали «Банду геть!» або «Юлі – волю!». Я хотів би вас попросити, шановні колеги і друзі, не плювати в колодязь, тому що як там карта ляже – ще невідомо...

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, будь ласка, 30 секунд.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А. І друге. Наша фракція сьогодні отримала декілька ляпасів зранку, в тому числі і від спікера, який порушив статтю 27 Регламенту і коментував деякі виступи депутатів. Я хотів би, щоб він надалі це не робив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги! У нас завершується обговорення. Я дуже прошу повертатися до сесійної зали всіх депутатів для того, щоб ми змогли проголосувати цей законопроект.

Ще є прохання від профільного комітету зараз його прокоментувати. Я від позафракційних, з вашого дозволу, як один із співавторів законопроекту, з місця візьму 1 хвилину і звернуся до сесійної зали з проханням його підтримати і проголосувати.

Мені здається, що на четвертому році російської агресії проти України цей законопроект уже є нашим великим боргом перед військовослужбовцями, які не зрадили присязі. Є пропозиція проголосувати його із запропонованими поправками, які озвучила і пані Ірина Фріз, і пан Тарас Пастух, за основу та в цілому, якщо зал не буде проти.

Користуючись нагодою, я хочу звернутися до мерів міст, у яких сьогодні дислоковані військовослужбовці і частини, які вийшли з окупованого Криму чи Донбасу. Це непристойно, коли так само місцева влада не підтримує військовослужбовців і не допомагає їм знайти хоча б тимчасове житло.

Тут можна навести як позитивний приклад Маріуполь, куди колись увійшли наші моряки з Криму, які не зрадили присязі, і перші місяці і роки вони жили в іржавих кораблях. Але потім мер міста, а сьогодні і громада допомагають знайти житло, і це треба тільки підтримати.

Як негативний приклад я хочу навести мера Костянтинівки і владу Костянтинівки, які сьогодні забирають в легендарної бригади гуртожиток, де живуть військові, тому що вони хочуть це забрати під якісь інші потреби. Мені здається, що питання забезпечення житлом військовослужбовців має бути пріоритетом як для центральної влади, так і для регіональної. Ми маємо це підтримувати.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, обговорення завершено, переходимо до прийняття рішення. Прошу заходити до залу і займати робочі місця. Я продовжую засідання на 5 хвилин.

Від комітету – Вінник, 1 хвилина.

Прошу всіх зайняти робочі місця.

Будь ласка, пане Іване.

ВІННИК І.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Колеги, підсумовуючи дискусію, комітет буде пропонувати голосувати за основу та в цілому цей законопроект з тими поправками, що він набирає чинності з 1 січня 2019 року, щоб ми виконали умови Бюджетного кодексу щодо наявності відповідного фінансування в розписі. Це по-перше.

По-друге, поправки депутата Ірини Фріз, які озвучені для стенограми, і поправки від колеги по комітету Пастуха мусять бути враховані з метою уникнення будь-яких маніпуляцій чи зловживань, які можуть виникати у зв'язку з неоднозначним тлумаченням окремих положень. Тому принцип правової визначеності є тим принципом, якого ми мусимо дотримуватися під час голосування цього акта в цілому.

З техніко-юридичними правками і з тими поправками, які я озвучив для стенограми, прошу поставити на голосування в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (№ 8394) з поправками, які озвучив для стенограми представник комітету Іван Вінник. За основу і в цілому з техніко-юридичними правками. Прошу голосувати. Голосуємо відповідально і уважно.

«За» – 269.

Закон прийнято. Вітаю, колеги.

Я хочу наголосити, що наступним проектом закону, який ми будемо розглядати після перерви, буде проект закону № 8490. Я прошу доповідача Павла Петренка бути в залі.

Прошу всіх о 12 годині 30 хвилин прибути до залу для продовження нашої непростой, але такої важливої для країни роботи.

Отже, колеги, оголошую перерву до 12 години 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час, відведений для перерви, завершений. Я прошу всіх заходити до залу і підготуватися до продовження нашої роботи.

Хочу нагадати, що наступним питанням порядку денного є проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування». Законопроект важливий, прогресивний. Доповідач – міністр юстиції перебуває в залі. Я тільки поставлю на голосування пропозицію розгляду за скороченою процедурою. Якщо будуть голоси, розглянемо за скороченою, якщо ні – за повною процедурою.

Отже, прошу всіх підготуватися до голосування. Я ставлю на голосування пропозицію, щоб проект закону [№ 8490](#) ми розглянули за скороченою процедурою. Прошу голосувати і підтримати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Поміж фракціям є тверде переконання, що даний законопроект необхідно обговорювати за повною процедурою. Я з повагою до волі залу оголошую початок розгляду проекту закону № 8490.

Запрошую до доповіді міністра юстиції Петренка Павла Дмитровича. Будь ласка, пане Павле.

ПЕТРЕНКО П.Д., міністр юстиції України. Доброго дня, шановні колеги! Насправді це надзвичайно важливий законопроект. Я хочу нагадати всім українським депутатам, українським громадянам, що в Україні працює близько 3 мільйонів підприємців. Це фактично кожен десятий українець займається активною підприємницькою діяльністю для того, щоб прогодувати себе, сплатити податки і утримувати весь державний апарат. Але, на жаль, Україна завжди була тією країною, де до підприємців ставилися не з повагою, а використовували їх у своїх цілях, спрямованих на тиск, на бюрократію і на придушення будь-яких підприємницьких ініціатив. Ця тенденція складалася протягом останніх 20 років. На жаль, це була тенденція і візитна картка всіх правоохоронних органів.

Саме тому наприкінці минулого року український уряд виступив з однією із своїх ключових ініціатив щодо боротьби з шаленим тиском на український бізнес, боротьби з тиском на тих людей, які створюють в країні додатковий продукт і всі свої дії спрямовують на те, щоб зростала українська економіка. Тоді ця ініціатива отримала назву «Маски-шоу стоп». Чому так? Тому що саме із цим асоціювалися в українських підприємців приходи різного роду правоохоронців до офісів, перевертання цих офісів, вилучення документів і зупинення роботи нормальних підприємств.

Уявіть собі, які цифри ми констатували за останні роки щодо обшуків. Приблизно щороку понад 100 тисяч обшуків відбувається по всій країні. Кожен рік ця кількість збільшується з арифметичною прогресією. Тому наприкінці минулого року спільно з представниками бізнес-асоціацій, з українськими підприємцями і малого, і середнього бізнесу ми розробили перший пакет законів «Маски-шоу стоп». Нагадаю, які тоді були ініціативи включені до цього пакету законів.

Перше. Це обов'язкова відеофіксація всіх обшукових дій, які здійснюються правоохоронцями.

Друге. Це фіксація винесення ухвали суддею, який дає дозвіл на зупинення підприємства. Тому що ми констатували, що деякі судді витрачали на прийняття таких ухвал по декілька секунд свого робочого часу.

Третя новація, яка була введена, – це обов'язковий доступ і допуск адвоката до проведення слідчих дій, які здійснюються проти особи.

Четверта новація, яка тоді була прописана в законі, – це гарантований строк кримінальних розслідувань, щоб справи, які порушувалися, не перетворювалися на безстрокові серіали і мильні опери проти українського бізнесу з метою, щоб їх обкладати даниною.

І остання, але не менш важлива новація, яка тоді була прийнята в законі, полягала в тому, що правоохоронним органам заборонялося повторно порушувати кримінальні справи по тих самих фабулах, для того щоб прибрати фактично «каруселі» проти бізнесу, коли мінялося тільки одне слово у фабулі, і один слідчий орган, обібравши підприємця, передавав ці матеріали іншому слідчому органу для того, щоб той по другому колу обібрав підприємця.

Ці закони, які були розроблені урядом і підтримані вами в цьому сесійному залі конституційною більшістю, почали працювати. Дійсно, ми бачимо позитивну тенденцію. Зараз «маски-шоу» – це вже не правило, а виняток. Ми це можемо констатувати по кількості скарг, з якими звертаються підприємці: до офісу бізнес-омбудсмена надійшло 109 скарг на дії правоохоронних органів. Причому 60 відсотків цих скарг, тобто більшість, стосуються періодів, які фактично охоплювали той період, коли ще закон не діяв. Ми констатуємо, що зараз уже важче правоохоронним органам тиснути на бізнес.

Але ми проаналізували як Міністерство юстиції ці новації і побачили, що є низка прогалин, якими ще користуються певні люди в погонах, які працюють не на закон, а на свої власні інтереси. Ми, на жаль, констатуємо, і це позиція бізнес-омбудсмена і бізнес-асоціації, що залишилася практика повторного порушення кримінальних справ (вона більш замаскована). Умовно кажучи, якщо раніше порушували кримінальну справу проти директора і фактично займалися тиском на підприємство, то зараз роблять це більш віртуозно. Замість директора порушують проти бухгалтера, проти інших працівників підприємства, але все-таки цілі і методи залишилися старими.

Тому на початку поточного року за дорученням Прем'єр-міністра Володимира Гройсмана ми відновили роботу робочої групи спільно з нашими представниками бізнесу і розробили другий пакет законів, які сьогодні презентуються в цьому залі.

Суть цих законів зводиться до наступного: дати можливість чесному громадянину і підприємцю захиститися від свавілля слідчого, який порушує закон, дати можливість підприємцю подати скаргу до суду, якщо слідчий порушив повторно кримінальну справу по тій самій фабулі; дати можливість чесному підприємцю оскаржити неправомірну бездіяльність слідчого органу, якщо справа розглядається більше одного року чи більше 18 місяців і безпідставно не закривається; дати можливість відповідному підприємцю чи громадянину вимагати відшкодування збитків персонально з прокурора і слідчого, які допустили порушення його прав незаконними обшуками або негласними слідчими діями.

Саме такі новації прописані в даному законопроекті. Ми вважаємо, вони дадуть додатковий інструмент захисту українських підприємців, українських громадян від неправомірного втручання в їхню

підприємницьку діяльність, в їхнє особисте життя, і основне, дадуть сигнал українському бізнесу й інвесторам про те, що країна стає все-таки територією комфорту для підприємця, а не зоною, де цього підприємця лякають, тиснуть і займаються вимаганнями.

Шановні народні депутати! Якщо говорити коротко і просто для українських громадян, цей другий пакет створює додатковий інструмент для захисту людини від незаконного кримінального переслідування. Він дає можливість притягнути конкретного перевертня в погонах до персональної, майнової відповідальності за збитки, які він спричинив людині, підприємцю або простому громадянину.

Цей другий пакет законів – це є наступний крок до відновлення справедливості в країні і до того, щоб наші правоохоронні органи працювали дійсно в правовому полі і захищали громадянина, підприємця, кожну особу, яка має права, визначені Конституцією і законом України. Саме тому я звертаюся до вас з проханням провести сьогодні широке обговорення в цій сесійній залі даних новацій.

Я хочу подякувати профільному комітету, голові профільного комітету Андрію Анатолійовичу Кожем'якіну за його особисту участь і в розробці, і в проведенні даного законопроекту через комітет.

Хочу подякувати кожному члену комітету і кожному народному депутату, який долучився до розробки як першого пакета законів «Маски-шоу стоп», так і другого пакета законів.

Я хочу так само подякувати представникам правоохоронних органів, які у своїй абсолютній більшості є конструктивними і йдуть назустріч бізнесу для того, щоб захищати чесний бізнес, захищати тих людей, які створюють додаткову продукцію країні.

Хочу звернутися зараз до всіх народних депутатів з проханням, щоб ми підтримали даний законопроект у цілому для того, щоб він став законом і вже найближчими тижнями запрацював, дав можливість прибрати ті останні відгуки радянської репресивної правоохоронної системи у спілкуванні з бізнесом, дав можливість чесному бізнесу і чесним громадянам захистити свою честь і своє право в суді.

Так само хочу звернутися до українських судів, які зараз проходять процес трансформації. Прошу вас, використовуйте ті законодавчі ініціативи, які ми приймаємо, по совісті, виходячи з духу і букви закону та Конституції, де право людини і громадянина є основоположним, тому що без цього в Україні немає майбутнього, без цього

ми не побудуємо, дійсно, країну, де буде територія справедливості і закону.

Шановні народні депутати, щиро вам дякую за увагу. Прошу всіх зараз зобілізуватися, провести обговорення даного законопроекту і прийняти його в цілому як закон.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу провести запис для запитань до доповідача.

Запрошую до слова народного депутата Развадовського.

РАЗВАДОВСЬКИЙ В.Й., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 67, Житомирська область, самовисуванець). Дякую. Прошу передати слово Сергію Мельничуку.

МЕЛЬНИЧУК С.П., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). У мене запитання до міністра. Пане міністре, є приклад використання саме правоохоронних органів. Це Одеська область, де і прокуратура, і очільник області були власників, а потім саджали в тюрму, хоча вони вже протягом десяти років знаходяться в реєстрах, і змін ніяких не було. Як бути з такими очільниками? Чи передбачено у вашому законопроекті щось робити з такими очільниками цілих областей? Наприклад, очільники тієї самої прокуратури, Генеральної прокуратури...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

ПЕТРЕНКО П.Д. Дякую за запитання.

Згідно з першим пакетом законів «Маски-шоу стоп», який ми з вами проголосували, створена спеціальна комісія на чолі з Прем'єр-міністром України, до якої входять представники правозахисних

організацій і представники бізнес-асоціацій, а також бізнес-омбудсмен, який уповноважений розглядати такого роду справи і скарги, приймати відповідні рішення, які є обов'язковими для керівників правоохоронних органів. Тому прошу за такими фактами звертатися безпосередньо до цієї комісії, яку очолює керівник вищого виконавчого органу влади. Це перше.

Друге. Наскільки я знаю, чинний Генеральний прокурор зараз проводить серйозну роботу з очищення правоохоронних органів, прокуратури. Я переконаний, що такого роду факти вже відходять у минуле, тому що тільки нормальна законна робота будь-якого правоохоронного органу дає можливість відновити довіру громадян до всіх інституцій державної влади.

Цей законопроект і ті законопроекти, які ми будемо приймати в частині реформування правоохоронної судової...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Євтушка.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Пане міністре, скажіть, будь ласка, чи посилюється відповідальність посадових осіб органів досудового розслідування? А також чи надаються додаткові можливості для учасників провадження та інших осіб, права чи законні інтереси яких зачіпаються у зв'язку з кримінальним провадженням, у даному проекті?

Дякую.

ПЕТРЕНКО П.Д. Дякую за запитання.

Так, дійсно, цей законопроект передбачає посилення відповідальності конкретних представників правоохоронних органів, які порушили права особи, в тому числі введення обов'язкової майнової персональної відповідальності такого слідчого, прокурора, якщо буде встановлено, що його дії були спрямовані на порушення прав, наприклад, підприємця.

Так само ми даємо додаткові інструменти нашим підприємцям і громадянам для свого захисту в суді. Якщо, наприклад, особа не є фігурантом кримінальної справи, фактова кримінальна справа, але до цієї особи приходять з обшуками, забирають документи, техніку.

Раніше ця особа не могла захистити свої права і оскаржити бездіяльність або дії слідчого, тому що вона не була підозрюваною, вона не була потерпілим у цій справі. Цей законопроект дає таку можливість кожному чесному громадянину і підприємцю оскаржити неправомірні дії або бездіяльність правоохоронних органів, якщо особа доведе, що її права напряму порушуються. А правопорушенням цих прав є: незаконний обшук, незаконне прослуховування, незаконне втручання в приватне життя. Тому це додаткові інструменти, якими ми фактично...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую доповідачу.

Ми переходимо до співдоповіді. Завершився час на запитання. Дякую.

Запрошую до слова співдоповідача – голову Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності народного депутата Андрія Кожем'якіна.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А. Дякую, пані Оксано. Шановні колеги, Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування» (№ 8490). Цей законопроект є логічним продовженням Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування» від 16 листопада 2017 року ([№ 2213-VIII](#)) (так званий закон, який ми називали «Маски-шоу стоп») та уточнює окремі його положення щодо посилення правової захищеності учасників кримінального провадження.

Законопроектом пропонуються зміни до Кримінального процесуального кодексу, Цивільного кодексу, а також до Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду». Зокрема, пропонується таке.

Перше. Надати іншій особі, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, або її представнику права заявляти клопотання слідчому, прокурору про закриття кримінального провадження, якщо існує не скасована постанова слідчого, прокурора про закриття кримінального провадження з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4, 9 частини першої статті 284 Кримінального процесуального кодексу. А в разі відмови в задоволенні клопотання – звернутися зі скаргою до слідчого судді. Зміни до статей 220, 284, 303, 309 Кримінального процесуального кодексу.

Друге. Ухвала слідчого судді про відмову у задоволенні відповідної скарги може бути оскаржена в апеляційному порядку (частина друга статті 309 Кримінального процесуального кодексу в редакції проекту).

Третє. Змінами до статті 307 КПК встановлено, що ухвала слідчого судді, якою задоволено скаргу на рішення, дії чи бездіяльність органу досудового розслідування, направляється керівнику органу, службовою, посадовою особою якого є слідчий, прокурор, для організації проведення службового розслідування та вирішення питання щодо притягнення винних осіб до відповідальності.

Четверте. Зараз я розкажу ще раз, про що говорив пан міністр Петренко: передбачається можливість держави у разі відшкодування шкоди, завданої слідчим, прокурором, за рахунок державного бюджету застосувати право зворотної вимоги до винних осіб у разі встановлення в їх діях складу не лише кримінального правопорушення, а й наявності ознак дисциплінарного проступку за результатами службового розслідування. Тобто зміни до статті 130 Кримінального процесуального кодексу і статті 1191 Цивільного кодексу України.

Такого зараз немає, такого в історії українського правосуддя також не було, і в роботі правоохоронних органів також не було, але це діє і працює в розвинутих європейських демократичних державах. Тобто якщо слідчий або прокурор ведуть себе незаконно, якщо вони дозволяють собі ті дії, які підпадають під дисциплінарний статут або прокуратури, або Національної поліції, обмежують права, завдають якихось образ, не дай Боже, навіть здійснюють якийсь фізичний вплив, то тоді всі гроші, щодо яких буде винесено рішення про повернення, будуть повернуті не з державного бюджету, а з кишені цього слідчого, прокурора або працівника, який проводить слідчі дії.

Тому комітет ухвалив рішення (14 – за, 1 – утримався) рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні зазначений проект прийняти за основу. Але після того, як будуть внесені після досягнення консенсусу і засідання робочої групи деякі зміни з боку фракції «Самопоміч» (там три поправки), то члени комітету не проти, якщо буде запропоновано проголосувати цей законопроект у цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам. Залишайтеся, будь ласка, за трибуною.

Ми проводимо запис для запитань до співдоповідача. Прошу народних депутатів записатися.

Запрошую до слова народного депутата Писаренка.

ПИСАРЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, самовисуванець). Шановні колеги, дійсно, нам давно потрібно було звернутися до роботи із законодавством щодо захисту прав людей, які, на жаль, сьогодні можуть зіткнутися кожного дня з порушенням їхніх прав в органах прокуратури, правоохоронних органах, слідства. Тут треба подякувати нашим колегам, які зараз опікуються цим питанням.

На жаль, дуже серйозно розбалансували Кримінальний процесуальний кодекс, і на сьогодні це використовується тими представниками правоохоронних органів, які хочуть здобути якісь свої доходи на порушенні прав людей. Тому, Андрію, ми підтримуємо цю ініціативу. Сподіваємося, що з вашого комітету буде більше виходити таких законопроектів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу ввімкнути мікрофон доповідачу.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А. Дякую, Валерію Володимировичу. Я хотів би сказати, що, на жаль, у нас так сталося, що кожний депутат, який приходить у Верховну Раду, хоче зробити свій внесок у Кримінальний процесуальний кодекс. Або сам, або за допомогою тих, хто з ним

працює. Ці всі речі дали можливість правоохоронцям маніпулювати деякими речами.

Я вам скажу відверто, що майже всі правоохоронні органи проти цього проекту закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Мельничука.

МЕЛЬНИЧУК С.П. Пане Андрію, як ви дивитеся на те, що правоохоронні органи в регіонах віддані на відкуп на місцях, і якщо громадяни зі скаргами звертаються до мене або до наших колег і ми намагаємося допомогти їм, то вищий орган просто спускає назад у регіони. Вони всередині в себе роблять розслідування, і справи просто валяться. Ми нічого не можемо зробити, ні допомогти громадянам, нічого.

Чи передбачено вашою групою законів, змін до КПК, щоб саме вищий орган розбирався з цим і карав недбайливих начальників на місцях?

КОЖЕМ'ЯКІН А.А. Дякую, пане Сергію. Справа в тому, що вся філософія Кримінального процесуального кодексу як закону, за яким повинні працювати правоохоронні органи і судові органи, там все виписано, про що ви говорите: і контроль, і звіт, і оскарження, і таке інше.

Але в нашому комітеті працює дуже багато досвідчених генералів з правоохоронних органів і тих людей, які сьогодні зробили єдине ціле в комітеті із забезпечення контролю за такими справами, про які ви говорите.

Тому моя рекомендація – звертайтеся до нас. У нас відпрацьована практика контролю аж до самого районного відділу. Коли вони знають, що цей комітет Верховної Ради буде контролювати, вони зроблять так, як треба.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

І останнє запитання – народний депутат Бурбак.

БУРБАК М.Ю. Прошу передати слово Антону Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний Андрію Анатолійовичу! Шановні депутати! У мене не запитання, а пропозиція. В цьому проекті закону ставляться дуже важливі питання. Наприклад, що коли правоохоронці порушують права людей, проводяться незаконні обшуки або людина сидить у СІЗО, а потім виявляється, що вона не була винною, не було доказів. То давайте на засіданні комітету надамо оцінку і проведемо аналіз, а скільки разів взагалі в нашій країні виплачувалися кошти тим особам, які незаконно відсиділи у СІЗО і щодо яких суд установив, що вони не були винні? Це не запитання, це пропозиція.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А. Дякую, пане Антоне.

Я думаю, що зі всіма пропозиціями, які йдуть від членів нашого комітету, я завжди погоджуюся.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я дякую співдоповідачу.

Ми переходимо до обговорення. Прошу народних депутатів підготуватися. Ми зараз проведемо запис для обговорення законопроекту від депутатських фракцій. Прошу провести запис.

Запрошую до слова народного депутата Масоріну від фракції «Народний фронт».

Антон Геращенко. Прошу.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Шановна головуюча! Шановний український народе! Шановні народні депутати! Наша фракція буде підтримувати цей законопроект у повному обсязі. Тому що проект закону, запропонований міністром юстиції паном Петренком, буде сприяти тому, щоб держава відшкодовувала гроші тим особам, які потерпіли від незаконних дій співробітників усіх правоохоронних органів.

На сьогодні у нас є катастрофічна ситуація, коли хтось з правоохоронців узяв рішення суду в судді, який не задумався і порушив

права людини, проводять обшуки, саджають людей до СІЗО, порушують іншими шляхами їхні права. Після того виявляється, що людина була невинуватою. В усіх цивілізованих країнах це питання вирішується дуже просто: винні правоохоронці повинні сплачувати гроші, держава повинна ці гроші відшкодувати, а ті, хто значно порушив права людей, – відповідати за кримінальним законом, а також звільнитися з правоохоронних органів. Тому є певний баланс між бажанням деяких правоохоронців зробити собі зірочки на погонах, між бажанням грабувати людей через корупцію, через рейдерство і тим, що держава після прийняття такого закону зможе краще переслідувати тих правоохоронців, які порушують права людей. Тому прошу підтримати в повному обсязі. Цей проект закону не для партії влади, а для всього народу України. Тому прошу підтримувати і опозицію, і позафракційних депутатів.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від групи «Відродження» запрошую до слова народного депутата Писаренка. Прошу.

ПИСАРЕНКО В.В. Шановні колеги, не багато законопроектів хочеться підтримувати, що вносяться з такої тематики. На жаль, частіше законопроекти регулюють посилення прав правоохоронців і погіршення прав та свобод людини і громадянина.

Цей законопроект містить норми, які дещо дозволяють пом'якшити сторону захисту. Я сподіваюся, що ми зможемо прийняти такий законопроект і потім реалізувати зможуть адвокати вже в процесі завдяки тому, що з'являються певні додаткові права у сторони, яка захищається. Але нам з вами потрібно бачити картину в цілому, ширше бачити, що відбувається в судовій системі, що зараз намагаються і адвокатуру поставити на коліна. Внесено відповідний законопроект, і нам потрібно дуже уважно до цього поставитися. Тому нам треба як парламенту крок за кроком дивитися, де ми покращуємо життя людей і де ми робимо більше для посилення їхніх прав і свобод, особливо в тих питаннях, де це дуже чутливе, де воно стосується свободи людини. Хочу, щоб ніхто не забував, що в кримінальному процесі це дуже чутливо, і нам потрібно ставитися до змін у кримінальному процесуальному законодавстві і Кримінальному кодексі

дуже обережно. На жаль, тут мало, хто говорить, але за останні чотири роки було фактично спотворено ті основи, які були закладені в кримінальне процесуальне законодавство.

Нагадаю, що до цього в Україні був найкращий Кримінальний процесуальний кодекс, і це було визнано фахівцями з Європи. До нас їздили навчатися. Яке у нас було законодавство? Сьогодні воно розбалансоване, і сьогоднішній законопроект нам дасть змогу дещо змінити це в кращий спосіб. Але в цілому, думаю, що в комітеті Андрія Кожем'якіна дуже багато роботи, щоб покращити законодавство, яке дозволить зміцнити захист прав та свобод людини і громадянина.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова від Радикальної партії Олега Ляшка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Сьогодні найбільше від свавілля рейдерів і корумпованих правоохоронців страждають селяни, фермери – найменш захищена категорія громадян України.

Нам відома історія, коли наша команда захищала сім'ю фермера з Дніпропетровщини. Людина померла, не встигло охолоти тіло, вже десь в Одесі перереєстрували майно і через три дні приїхали рейдери захоплювати підприємство. Минулого тижня вся країна спостерігала за героїчною боротьбою селян на Харківщині (село Занки Зміївського району), які захищали свій елеватор, своє зерно, свій врожай. Приїхало понад 50 бойовиків у балаклавах із зброєю. Правоохоронців не було. Треба було їх чекати Бог знає скільки. Тих нещасних селян били, забирали майно, зерно, все, що вони вирощували для того, щоб годувати свою сім'ю. Таких випадків рейдерства по Україні сотні. Влада, корумповані правоохоронці бездіють, тому що в Україні анархія, тому що немає порядку, дисципліни, відповідальності, суворої кари за рейдерство і для тих, хто покриває тих рейдерів.

Команда Радикальної партії стоїть насторожі українських громадян, їхніх майнових прав і насторожі українських селян. Саме тому ми зареєстрували проект Закону «Рейдерству СТОП!» ([№ 9063](#)). Ми пропонуємо всі угоди по землі, по майну, по майнових комплексах, які укладаються, нотаріально посвідчувати, робити відео- і аудіофіксацію, щоб не було такого, що приходять до бабусь, дідусів і кажуть: «Земля

не ваша», – і показують підробний договір, який начебто ця людина підписала. Та людина з хати не виходить, по вулиці сто метрів пройти не може і договорів ніяких на 25 років оренди землі підписувати не могла. А у неї забирають цю землю і потім кажуть: «Іди судися». Як до району доїхати? За які гроші знайти адвоката? І де взяти здоров'я, щоб роками ходити по судах судитися?

Тому проект Закону «Рейдерству СТОП!» – це надзвичайно важливий законопроект для того, щоб захистити майнові права і право на землю. Чому рейдери поклали свої ікла і пазурі на землю? Тому що це найбільше багатство. Транснаціональні корпорації, корумпована влада, рейдери під прикриттям влади. Всі хочуть заграбастати в українців землю.

А ми пропонуємо захищати українців, не дати дерибанити землю. Тому в четвер у парламенті розглядатимемо не менш історичний законопроект, ініційований нашою командою, щодо змін до Конституції, щоб назавжди закріпити українську землю за українськими фермерами, селянами. Щоб ні рейдери, ні транснаціональні корпорації, ніхто не міг забрати в українських людей землю.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Семенуху від фракції «Об'єднання «Самопоміч».

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Шановна віце-спікере! Появу будь-якого законопроекту у Верховній Раді, який посилює бізнес, однозначно треба вітати і підтримувати. Минулого року ми з вами вже прийняли закон «Маски-шоу стоп», який справді трошки покращив життя бізнесу, а саме – мав врегулювати доступ адвоката на місце обшуків, обов'язковість відеофіксації, врегулювання самого порядку проведення обшуків. Але погодьтеся, це точкові рішення, які не змінюють сьогодні природи ставлення держави до бізнесу.

Загалом хочеться сказати, що стаття 212 Кримінального кодексу України взагалі перетворилася на інструмент вимагання держави в бізнесу. Сама по собі вона передбачає відповідальність за ухилення від сплати податків і зборів, але, насправді, її сьогодні використовують силовики для незаконного збагачення саме за рахунок бізнесу.

Зверніть увагу, що за даними бізнес-омбудсмена прийнятий нами рік тому закон «Маски-шоу стоп» справді трошки покращив поведінку силовиків під час обшуків. Але практику системного тиску на бізнес не змінив. Згадайте гучний випадок хоча б обшуків у компанії «Нова Пошта», які сталися декілька місяців тому. Сьогодні силовий тиск на бізнес продовжують чинити прокуратура, податкова міліція, СБУ, і тут, на жаль, нічого не змінюється.

Водночас хочу звернути вашу увагу, що законопроект містить справді прогресивну норму, а саме: розширює процесуальні права суб'єктів господарювання, щодо яких проводяться слідчі та процесуальні дії у рамках кримінального провадження. Проект передбачає надання особі, права чи законні інтереси якої обмежуються, під час досудового розслідування або її представнику права заявляти клопотання про закриття кримінального провадження у двох випадках: якщо існує винесена раніше та не скасована постанова іншого слідчого, прокурора про закриття кримінального провадження щодо того самого діяння та якщо закінчилися терміни досудового розслідування і жодній особі у даному кримінальному провадженні так і не було повідомлено про підозру.

Але давайте будемо говорити відверто, що навіть прийнятий закон системно нічого не змінить. Цей уряд і Верховна Рада критично мало зробили для того, щоб держава повернулася обличчям до бізнесу.

Ми так і не провели реформу Державної фіскальної служби, не провели ліберальну податкову реформу. Зверніть увагу, що проект бюджету, який поданий урядом у понеділок, навіть не містить розрахунку на базі податку на виведений капітал, який, очевидно, зменшив би адміністративний тиск на середній і великий бізнес.

Тому, колеги, потрібні системні рішення, які дозволять повернутися обличчям до бізнесу, який сьогодні створює робочі місця, забезпечує зростання національного внутрішнього валового продукту.

Фракція «Об'єднання «Самопоміч» буде голосувати за цей проект закону в першому читанні і готова підтримувати його в цілому. Те, що сьогодні вже зазначав у своєму виступі пан Кожем'якін, голова комітету, якщо буде виключено наступні норми, а саме: пункт 1, абзаци третій, четвертий, підпункт 5 пункту 2, а також пункт 3. Якщо

такий консенсус буде підтриманий залом, то фракція «Об'єднання «Самопоміч» готова голосувати в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від фракції «Батьківщина». Нічого страшного, я зараз надам слово. Не хвилюйтеся, я надам слово всім фракціям, немає проблем. Прошу.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Раніше кому дозволено було безкарно рейдерувати? Це була сім'я того Президента, який покинув країну. Сьогодні це явище ганебно шириться країною вже не один рік.

Я хочу вам нагадати, що сьогодні один з останніх кричущих випадків – це Харківська область. Сьогодні цей фермер приїхав і разом з «Батьківщиною» вийшов на прес-пойнти, показав свою спину з десятима кульовими пораненнями. Так він захищав свою власність.

Колеги, я вам наведу ще приклади. У 2016 році фермер з Полтавщини (Лубенський район) прийшов на своє поле, де трактори «Джон Дір» збирали його врожай.

У 2015 році в селі Потік на Київщині отруїли вівчарок, прив'язали фермера і катували дружину, а потім дубинами забили фермера. Він загинув на місці.

Колеги, ми всі з вами пам'ятаємо випадок у Кіровоградській області з ТОВ «Нива-2010» (керівник – Трибиненко). Спочатку переписали на офшорну компанію, а потім на іншу компанію. Ви пам'ятаєте, як ми його захищали.

Фермерське господарство «Дар» (Одеська область) переписали на бомжа, а потім за 5 мільйонів переписали на підставних осіб, наближених до одного з депутатів з коаліції. Скільки це може продовжуватися?

Ми підготували ряд ініціатив антирейдерського характеру (проект закону [№ 8121](#)). Що говорить цей законопроект? Реєстратор під час вчинення будь-яких дій має повідомити власника, що

відбувається з його майном. Якщо власник заперечує, він на 10 днів зупиняє реєстрацію. Вирішує це питання чи ні? Досить багато інших питань, які вирішуються безпосередньо в контексті рейдерства з реєстрами, де ми підтягнули реєстр ДЗК до реєстру речових прав, підтягнули другий реєстр, який був до 2013 року. Інші наші колеги теж реєстрували законопроекти, які впроваджують відеофіксацію безпосередньо під час реєстраційних дій. Давайте нарешті зупинимо це ганебне явище, бо воно може стосуватися потім кожного. Сьогодні ви депутати, а завтра ви прості люди, і в кожного зможуть забрати власність. Який інвестор прийде в цю країну, якщо він одного не може зрозуміти, як захистити свою власність? Давайте голосувати за такі ініціативи.

Потрібно якнайшвидше прийняти законопроект № 8121, який вже готовий до другого читання. Я звертаюся до колег з аграрного комітету: давайте швидше в другому читанні розглянемо, приберемо всі суперечки і розглянемо вкрай важливий законопроект № 8121.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Долженкова від «Опозиційного блоку».

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Шановні громадяни України! Зараз, дійсно, розглядається законопроект, я не скажу, що дуже важливий, але він покликаний виключити та знівелювати ті негативні явища, які зараз існують в повсякденному житті простих громадян, які стикаються із системою.

В Україні дуже багато законів, підзаконних актів. В Україні навіть є Конституція, правда, є сумніви щодо правильності того, чи взагалі ця Конституція є легітимною зараз в Україні, але ми за такою Конституцією живемо. Справа не в законах, а у виконанні цих законів. Через те, що правоохоронні органи не виконують той закон, який вже прийнятий, через те, що прокуратура може нехтувати законом або суд, нехтуючи загальноновизнаними, основоположними, конституційними правами і свободами, порушуючи зазначені права і свободи під час

розгляду судових справ, ситуацію не змінить. Цей законопроект спрямований на зменшення свавілля прокуратури. Але питання полягає в основному: а звідки це все йде? А з 2014 року, коли право вулиці сказало про те, що необхідно жити по-іншому, не дотримуючись правового формату, вже пішли наслідки. І відповідно люди, коли бачать, що ми кожного пленарного дня, приймаючи закони на порушення Регламенту (щоб нам тут головуєчий не говорив, але він сам грубо кожного дня порушує Регламент), коли всі депутати коаліції на порушення норм приймають бюджети, тим самим утискаючи права внутрішньо переміщених осіб, пенсіонерів у своїх пільгах і нехтуючи їх правами... З цього все починається – виконання законів. Якщо будете дотримуватися цих законів. Але необхідно робити різницю між недосконалістю законодавства та бажанням знайти шпаринку в законодавстві для того, щоб нею скористатися задля задоволення своїх меркантильних інтересів, подекуди в обхід і Конституції, і законів України. Ось в чому проблема. А системні порушення, наприклад, рейдерство, про яке зараз говорять, щодо позбавлення громадян житла, – це все система, яка існує при чинній владі.

Мабуть, ці порушення можна знівелювати не шляхом корегування того законодавства, яке зараз ми розглядаємо, а просто шляхом зміни влади і зміни виконавців, які будуть чітко дотримуватися Конституції, законів України. І, можливо, не все так погано в законодавчому полі, як всі тут говорять. Мінняймо виконавців і йдемо на вибори!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ми закінчили виступи від фракцій. Я прошу народних депутатів підготуватися і записатися для обговорення від народних депутатів. Прошу провести запис.

Запрошую до слова народного депутата Реку.

РЕКА А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 149, Полтавська область, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати слово Березі.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Юрій Береза. Прошу.

БЕРЕЗА Ю.М. Шановні колеги, я хотів би почати з виступу попереднього колеги з «Опозиційного блоку». Знаєте, якби ми зробили все, щоб ви за 16 січня та за Майдан усі сіли до в'язниці, а не знаходилися у Верховній Раді... Там якраз ваша територія. Так ви ж завжди апелювали до міжнародних інституцій про те, що ми утискуємо свободу слова, ми робимо те, ми робимо не те. Але я не про це.

Звичайно, на сьогодні досить важливо прийняття цього проекту закону. Я за останні два-три місяці відвідав дуже багато СІЗО на території України і якраз спілкувався з різними людьми, які зараз там знаходяться. На мою думку, там знаходиться десь близько половини тих людей, які позбавлені свободи якраз через дію того законодавства, тих чиновників, які знаходилися ще до 2014 року. Це досить поширене явище. І компенсація, і компенсатори, які передбачені за це, за дії слідчих, процесуальних прокурорів, на жаль, поки що ми не маємо. Саме таке поширене явище в цьому напрямі, що людина, яку позбавили свободи, все-таки бере частину якоїсь вини на себе, і потім її відпускають.

Тому прийняття цього закону важливе і з боку людяності. Я знаю, що досить багато людей очікують прийняття цього проекту закону. Він насамперед звільнить з в'язниць досить багато тих, які безвинно там сидять. Але нам треба ще передбачити компенсатор і персональну відповідальність тих працівників правоохоронних органів, які допускають моменти безпідставного звинувачення і позбавлення волі. Тому що свобода, воля – це одні з найосновніших цінностей будь-якого суспільства, нації.

До тих пір, поки ми не посадимо «п'яту колону» до в'язниці за ті діяння, які вони робили під час розв'язання війни...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Наступним запрошую до слова народного депутата Амельченка.

Народний депутат Галасюк. Прошу.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).

Шановна головуєча! Шановні колеги народні депутати! Згідно з індексом глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму за показником захист права власності Україна займає 131 місце зі 138-ми. Це одна з найгірших позицій у світі. Також це одна з головних причин, чому сьогодні в Україну не йдуть масштабні інвестиції в українську промисловість, в українську економіку.

Тому сьогодні захист прав власності, боротьба з масштабним рейдерством має стати одним з головних пріоритетів державної політики. Тому команда Радикальної партії підтримує проект закону, який ми зараз розглядаємо. Тому команда Радикальної партії на чолі з Олегом Ляшком і разом з нашими однодумцями з різних фракцій та груп українського парламенту внесли проект Закону «Рейдерству СТОП!» (№ 9063).

Це революційний законопроект, який передбачає обов'язкову відео- та аудіофіксацію нотаріального укладання угод, відчуження, купівлі-продажу нерухомості, бізнесу, квартир, будинків, корпоративних прав, оренди земельних ділянок – всіх тих активів, які, на жаль, сьогодні в українців безкарно відбирають «чорні» рейдери, реєстратори, нотаріуси у змові між собою. А потім доводь роками, що це було твоє майно і що ти не укладав угоди про його продаж чи відчуження в інший спосіб.

Ми пропонуємо зробити дуже жорстку відповідальність за рейдерство. Ми пропонуємо забезпечити цю процедуру відеофіксації нотаріальних угод для того, щоб ніхто не міг підробити ці угоди. Більше того, прецеденти цього в законодавстві вже є, адже раніше ми з вами в цьому залі прийняли обов'язковість відеофіксації процедури проведення обшуків. Ми провели це з вами через закон «Маски-шоу стоп».

Я звертаюся до голови парламенту Андрія Володимировича Парубія, щоб сьогодні невідкладно вносити на розгляд і голосувати за проект Закону «Рейдерству СТОП!» (№ 9063).

Але і цього замало, тому що таким чином ми просто вирівнюємося з цивілізованими країнами за захистом прав власності. Щоб вигравати конкуренцію за інвестиції, за робочі місця, за ринки, треба невідкладно приймати промисловий пакет реформ. Індустріальні парки з податковими стимулами для нових виробництв, запускати нарешті в уряді Експортно-кредитне агентство для здешевлення кредитів

українських виробників у рази, для того щоб вони вигравали контракти на зовнішніх ринках. А також потрібно приймати проект Закону «Купуй українське, плати українцям» для системної підтримки розвитку і відновлення української промисловості та економіки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Олега Ляшка. Прошу, з місця.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Щойно під час обговорення цього питання я отримав повідомлення від жителів села Каплинці Пирятинського району Полтавської області. У цьому чудовому селі закривають ферму. І люди питають: «Де нам знайти роботу?». Чому у людей забирають ферму і роботу? Тому що держава, яка розказує про підтримку фермерства, про підтримку селян, насправді такої підтримки не має. У бюджеті цього року 5 мільярдів гривень передбачено на підтримку тваринництва, на відновлення поголів'я великої рогатої худоби.

Я за ціле літо не знайшов жодного фермера, який би отримував державну підтримку від держави. Тому що порядки використання цих коштів виписані так, що підтримку отримують олігархи. Ані жителі села Каплинці на Пирятинщині, ані фермери з інших маленьких і великих сіл по Україні цієї підтримки не мають.

І сьогодні хто такі фермери? Сидять з офісом у Києві чи в Нью-Йорку, орендують сотні тисяч гектарів землі, виснажують її, розбивають дороги, виснажують соціальну сферу, вивозять сою, рапс, соняшник і для людей ніякої роботи не дають.

Ця політика призводить до того, що в селі не залишається людей. А якщо ще й закриття пошти, лікарень, ФАПів, дитячих садків, шкіл? Скажіть, будь ласка, як може цивілізована людина в третьому тисячолітті прожити в селі, де нічого немає? Яким чином ви збираєтеся відродити село і тваринництво в селі, дати перспективу жителям села?

Ми пропонуємо іншу політику.

Перше. Зміни до Конституції для того, щоб назавжди закріпити землю за українськими селянами і українськими фермерами! Щоб не

дати владі прийняти закон, який фактично дерібанить землю в інтересах транснаціональних корпорацій.

Друге. Ми вимагаємо від уряду повернути спецрежим оподаткування ПДВ для сільгоспвиробників – найменш корумпований спосіб державної підтримки. Не треба ходити по чиновницьких кабінетах, не треба платити хабарі, не треба носити чемодани грошей, в автоматичному режимі ПДВ зараховується на спецрахунок сільгоспвиробника, і він використовує його на потреби розвитку сільськогосподарського підприємства.

Третє. Ми пропонуємо законопроект, який передбачає: коли людина орендує землю – одна корова на гектар орендованої землі. Орендуєш 200 гектарів, має бути хлів і 200 корів, і 50 відсотків від держави компенсації вартості будівництва цього хліву, компенсації вартості сільськогосподарського машинобудування, щоб в українських полях їздили українські комбайни, херсонські, харківські трактори, трактори «Ельворті», а не імпортна техніка, за яку ми платимо мільярди, обираючи наших українських...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 10 секунд.

ЛЯШКО О.В. Лише така політика підтримки національного виробництва, підтримки соціальної сфери на селі, відновлення тваринництва, підтримки фермерства, належність землі українцям дасть майбутнє для...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Голуба.

ГОЛУБ В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 197, Черкаська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Виборчий округ № 197, Черкащина. Прошу передати слово моєму колезі Вадиму Івченку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу, з трибуни. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, рейдерство буває трьох видів. Перше – це рейдерство, коли рейдерують корпоративні права, друге – це рейдерство, коли змінюють дані реєстру або не підтягують інші реєстри під час реєстрації речових прав. У нас є, ви знаєте, реєстр ДЗК і є реєстр речових прав. Третє рейдерство може відбуватися через судові рішення, через виконавців, через накладання арешту і через передання в зберігання або утримання іншим особам-заявникам.

Ми на 90 відсотків усе вдосконалили в проекті закону № 8121, який ми проголосували в залі. Я ще раз вам хочу нагадати деякі пункти з цього законопроекту. Тепер реєстратор зобов'язаний перевіряти, чи людина, яка приносить йому документи, в праві займатися реєстрацією речових прав, чи ні.

Реєстратор підтягує реєстри Державного земельного кадастру, не тільки новий, який ведеться з 2013 року, а й старі, які велися до 2013 року. Він не може сьогодні після прийняття цього закону зареєструвати речові права без відповідного витягу з реєстру ДЗК. А це означає, що у нас не буде майже можливостей реєстратору вносити дані без згоди, скажімо, або без відповідного витягу з ДЗК.

Колеги, є максимальне підвищення відповідальності реєстраторів за певні дії. Я хочу вам нагадати, що тільки цієї неділі в Київській області на підприємство з іноземними чеськими інвестиціями приїхав комбайн і два зерновози, і зібрали врожай на півтора мільйона гривень.

Колеги, це теж приходять «по беспределу» і забирають. Потрібно, щоб працювали правоохоронні органи.

Колеги, інший законопроект «Маски-шоу стоп», який не працює. Ми з вами вносимо досить багато нового. Фракція «Батьківщина» запропонувала, і це пройшло через Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, максимально вдосконалити процедуру під час обшуків, ми повністю виписали, які повноваження будуть мати адвокати, правоохоронні органи і яка між ними взаємодія. Давайте просто внесемо комплекс антирейдерських законопроектів і проголосуємо. Аграрні асоціації, аграрний комітет і аграрна спільнота просто волає від рейдерства в кожній області. Ми наполягаємо проголосувати законопроект № 8121. Про це говорили керівники фракцій. Давайте, врешті-решт, вирішимо питання рейдерства, яке

полягає в другому пункті, де ми можемо змінювати в реєстрах прізвища...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Залишилося 2 хвилини. Зараз заключний виступ. Пане Сергію, 2 хвилини. Сугоняко передає слово для виступу Капліну.

Будь ласка.

КАПЛІН С.М. Мій виступ буде підсумовуючим, так вийшло. Я хочу звернутися до вас, пане міністре юстиції. Я знаю вас давно, і я був би радий, якби тут лунали слова подяки за те, що ви зробили на своїй посаді, що боролися, як тигр, проти рейдерства, за українського фермера, за просту українську людину. Ви багато чого зробили в Міністерстві юстиції, але, врешті-решт, загальна оцінка всіх присутніх депутатів навіть не 2 – 0.

Ціни на молоко у Польщі – 16 гривень, в Україні – 28 гривень. Курка в Україні коштує 68 гривень, у Польщі – 38, тобто вдвічі менше. Ціна помідорів в Україні – 12 гривень, у Польщі – 6,5. Середня заробітна плата – 3,7 тисячі гривень, у Польщі – 16,3 тисячі.

Сьогодні знищено сільське господарство, зокрема через те, що ви не боретесь з найбільшою чумою для фермерів – рейдерством. На межі Харківської і Полтавської областей 11 бійців АТО заснували сільськогосподарське підприємство. Прийшли люди Беха (ви знаєте, хто це – начальник управління поліції Харківської області), «вжарили» їх, забрали абсолютно все, що було вирощено, прикриваючись міністром внутрішніх справ, взяли і знищили це підприємство. Таке відбувається по всій країні.

Я звертаюся до вас. Схаменіться, наведіть порядок у цій сфері. Ви і зараз віджимаєте в місті Полтаві реєстри, не вносите нового міського голову в реєстри. Придумали якусь нісенітницю. Але все одно народ України, прості люди доб'ються справедливості в цій країні.

Дорогі співвітчизники, найбільше рейдерство – це коли вони 27 років виривали не землю, а серце із вашого тіла, забрали у вас

27 років життя. Згадайте, які ви були 27 років, як ви прожили це життя, чого ви очікували від однієї, другої і третьої влади...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Отже, 10 секунд.

КАПЛІН С.М. Сьогодні потрібно консолідувати зусилля і виправити всі ті помилки, які були зроблені попереднім і нинішнім урядами. Вам треба піти з чистою совістю з посади через рік і дати дорогу новим молодим партіям, політикам і лідерам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, обговорення завершено.
Репліка від «Опозиційного блоку», 1 хвилина, потім – Петренко, 1 хвилина.
Прошу секретаріат Верховної Ради запросити всіх до залу.
Шурма, 1 хвилина.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги, під час обговорення будь-якого питання кожен депутат і кожна фракція має право висловити свою точку зору, що й робить «Опозиційний блок» під час обговорення важливих для України питань.

Я звертаюся до всіх колег, які теж мають право висловити свою точку зору. Не розхитуйте човен нестабільності в Україні, в українському політикумі, для цього у вас був відповідний час це зробити. Я розумію, що можна їздити по СІЗО, ознайомлюватися з місцями свого майбутнього перебування, але це не дає підстав розкидувати каміння. Я закликаю всіх, у тому числі й опозиційну силу «Опозиційний блок», і всіх решта, хто є у парламенті: давайте не розхитувати політичну ситуацію, інакше ми доведемо до такої точки кипіння, що Україна може мати величезні проблеми в майбутньому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, хочу запросити до слова Павла Петренка і наголосити, що були пропозиції від депутатів. Наскільки ви їх врахуєте? Чи можемо ми з ними голосувати? Дайте відповідь і на ці запитання.

Будь ласка, 1 хвилина.

ПЕТРЕНКО П.Д. Шановні колеги! Насправді, коли засуджується невинуватий – це є великий злочин. Я вважаю, що прийняття тих законів, які прибирають «постсоветську» несправедливість у правоохоронній системі, які захищають українських селян, які є найменш захищені, українських підприємців, українських пенсіонерів і тих людей, які раніше, бачивши правоохоронні органи і суд, лякалися, тому що знали, що це місце несправедливості, тиску і знущання... Тут багато є людей, які багато говорять і мало роблять. Але знаю точно, що «Народний фронт», Максим Бурбак, Олег Ляшко, уряд, Володимир Гройсман і Міністерство юстиції за ці роки роблять все для того, щоб наблизити і повернути справедливість у кожную домівку. Система безоплатної правової допомоги, яка надає одному мільйону українців щороку допомогу, 500 українців щороку захищається Міністерством юстиції, і їх не кидають за ґрати як безпідставно звинувачених.

Це ті зміни, які ми робимо щодня...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ПЕТРЕНКО П.Д. Фракція «Блок Петра Порошенка» так само, як члени коаліції...

Кожен повинен відповідати за свої дії. Я думаю, що нам є за що відповісти перед українським народом і українським суспільством.

Прошу підтримати цей законопроект, врахувати пропозиції колег із фракції «Самопоміч», попросити профільний комітет і голову комітету провести техніко-юридичне опрацювання проекту закону, прийнявши його в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! У нас залишилося 15 хвилин до перерви. Потрібно вирішити питання ЦВК, на яке ми рік чекаємо. Чи ця хвилина вартує того? Я думаю, що ні.

Ми переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайняти робочі місця.

Отже, я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування» ([№ 8490](#)), враховуючи поправки, які були озвучені для стенограми народними депутатами Денисенком і Семенухою, за основу і в цілому з техніко-юридичними правками.

Прошу голосувати.

«За» – 321.

Закон прийнято.

Колеги, прошу всіх залишатися на місцях. У нас сьогодні є два важливих законопроекти, які маємо прийняти. Це проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України до Норвезького Нобелівського комітету щодо висунення кандидатури Олега Сенцова на здобуття Нобелівської премії миру». Є рішення комітету, і я буду зараз ставити на голосування. Це перше.

І друге. Вже є рішення комітету щодо проекту Закону «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Центральну виборчу комісію».

Отже, я ставлю на голосування пропозицію, щоб проект Закону «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» ми включили до порядку денного сьогодні і розглянули зараз.

Зараз я прошу проголосувати і підтримати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію щодо включення до порядку денного проекту постанови стосовно Олега Сенцова ([№ 9040](#)).

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Таким чином, колеги, ми переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» ([№ 9090](#)). Прошу підтримати його розгляд за скороченою процедурою.

«За» – 212.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Шановні колеги, запрошуємо до слова автора проекту шановного нашого Голову Верховної Ради України Андрія Володимировича Парубія.

ПАРУБІЙ А.В. Шановні колеги, обрання нового складу Центральної виборчої комісії – це наша відповідальність і наше зобов'язання перед Українською державою. Український парламент не може допустити, щоб вибори Президента України і вибори парламенту відбулися складом ЦВК, який був обраний у часи Януковича. Я впевнений, це спільне, солідарне зобов'язання Верховної Ради України і наша відповідальність перед українським суспільством.

Близько року тривають з цього приводу дискусії, і вчора я запропонував той варіант і спосіб, який зможе об'єднати всі позиції у залі, який зможе об'єднати зал і відкрити шлях для обрання і оновлення Центральної виборчої комісії у четвер. Це проста річ: збільшення членів ЦВК з 15 до 17.

Я вважаю, що цифри не мають жодного значення, бо цифра 15 була просто скалькована із законодавства Російської Федерації. Нам важливий у залі компроміс і поєднання, щоб ми змогли розв'язати дилему, коли у поданні є 14, а є 13 вакансій, щоб ми могли розв'язати дилему і дати можливість усім фракціям у парламенті мати своє представництво. Цей спосіб дозволяє нам політично взяти на себе відповідальність і вирішити всі протиріччя.

Я хочу подякувати комітету за відповідальну позицію, усіх, хто виступає за оновлення ЦВК, хто виступає за те, щоб у четвер ми мали новий склад Центральної виборчої комісії. Закликаю всіх до відповідальності, і я впевнений, що Верховна Рада України ще раз продемонструє свою зрілість, свою відповідальність і свій високий рівень патріотизму. Закликаю всіх підтримати...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо шановному автору проекту Закону «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Центральну виборчу комісію».

Слово для співдоповіді надається голові підкомітету Комітету з питань правової політики і правосуддя Олександрю Черненку.

Пане Олександрю, просимо вас.

ЧЕРНЕНКО О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Доброго дня! Комітет з питань правової політики і правосуддя розглянув на своєму засіданні 18 вересня 2018 року проект Закону «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» (№ 9090) від 17 вересня 2018 року, поданий народним депутатом України Парубієм. Автор законодавчої ініціативи щойно вам навів достатню аргументацію, чому цей закон необхідний і як він дозволить вийти нам з того законодавчого клінчу, в який увійшла Верховна Рада, ніяк не призначаючи новий склад Центральної виборчої комісії.

На своєму засіданні комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти проект Закону «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» за основу і в цілому відповідно до пункту 1 частини першої, частини другої статті 114 Регламенту Верховної Ради України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Будь ласка, просимо записатися на обговорення цього проекту закону від фракцій.

Олег Березюк. Пане Олеже!

Роман Семенуха, вам слово.

Сидорович.

СИДОРОВИЧ Р.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч».

Питання, яке ми сьогодні розглядаємо, має надзвичайно серйозну вагу. Заміна складу Центральної виборчої комісії – це те, що ми заборгували українському суспільству вже чотири роки. Але сьогодні, в цю хвилину, замість того, щоби займатися переобранням складу Центральної виборчої комісії, ми займаємося питанням розгляду, скільки їх має бути: 15, 17, 20 тощо. Надзвичайно важливо є, щоб ми в найкоротші строки змогли розглянути питання відставки чинного складу Центральної виборчої комісії і обрати її в той спосіб, який визначено законом.

Питання дотримання процедури в даному випадку – це не питання процедури якогось галузевого закону, питання юстиції, енергетики, транспорту, інфраструктури чи ще чогось. Ми зараз розглядаємо питання, в який спосіб буде сформований орган, який буде відповідальним за обрання Президента країни, за обрання Верховної Ради України. Я вже не говорю про місцеві вибори, а місцеве самоврядування внаслідок децентралізації набуло значно більшої і глибшої ваги. Тому питання процедури – це не є якийсь нікому не потрібний церемоніал, тим більше що у нас вже є відповідні прецеденти по рішеннях Конституційного Суду, де визнавалися неконституційними закони внаслідок порушення процедури їх прийняття.

Тому мені видається, що зараз не зовсім коректно обраний пріоритет, і ми не розглядаємо питання відставки чинного складу ЦВК, а саме це питання мало б бути зараз першим на порядку денному. Центральну виборчу комісію потрібно оновлювати, відправляти у відставку і приводити тих людей, які будуть здатні чесно, відповідально формувати Центральну виборчу комісію. Але робити це в спосіб, який визначений...

ГОЛОВУЮЧА. Максим Бурбак представить позицію фракції «Народний фронт».

Просимо вас, пане Максиме.

БУРБАК М.Ю. Шановні колеги, питання щодо оновлення складу ЦВК – не те що вже перезріло. Вже три роки ми разом з вами ламаємо списи, як обрати новий склад ЦВК. Я вітаю ініціативу Андрія Володимировича Парубія, який зареєстрував учора законопроект № 9090 стосовно збільшення членів ЦВК до 17 членів для того, щоб

ми, врешті-решт, цей процес змогли розблокувати і призначити оновлений склад.

Я переконаний, що оновлення ЦВК – це не вимога лише народних депутатів, громадських організацій, наших західних партнерів, це вимога і тих мільйонів людей, які зараз змушені чекати на рішення ЦВК щодо призначення виборів у новостворених об'єднаних територіальних громадах. Понад 100 громад чекають на рішення ЦВК. Хочу нагадати: 9 серпня стара ЦВК остаточно себе зганьбила тим, що не призначила потрібні вибори в новоствореній ОТГ, що гальмує реформу з децентралізації.

Тому я ще раз звертаюся до вас: підтримайте даний законопроект з тим, щоб ми розблокували процес призначення нового складу ЦВК для того, щоб новий склад ЦВК, за який ми зможемо проголосувати в четвер, зміг одразу приступити до виконання своїх обов'язків і призначити вибори в ОТГ. А потім ми ввійдемо в легітимний процес обрання і Президента, і Верховної Ради, тому що це ж не секрет, що з таким складом ЦВК жодні вибори не будуть визнані легітимними.

Тому голосуємо за цей законопроект, розблоковуємо процес формування і оновлення ЦВК.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Від фракції «Батьківщина» Альона Шкрум. Будь ласка, пані Альоно.

ШКРУМ А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, шановні українці! Що зараз пропонується зробити Верховній Раді? Вчора вночі, на жаль, пан Парубій зробив таку невдячну справу, як мені здається, і вніс законопроект про збільшення кількості складу ЦВК (це конституційний орган) з 15 осіб, як сьогодні визначено в законі, до 17 осіб. Чому це зроблено, колеги? Безумовно, питання ЦВК надзвичайно важливе. Фракція «Батьківщина» і вимагає, і підтримує оновлення нелегітимного складу ЦВК. Ми це вимагаємо вже чотири роки.

Президент два роки не вносив подання. На жаль, за Конституцією саме Президент вносить подання, де він має подати по одному представнику від кожної фракції. У пояснювальній записці, яку подав пан Парубій до свого законопроекту, вказано, що цей законопроект збільшує кількість членів ЦВК, щоб виконати резолюцію Парламентської асамблеї Ради Європи, де нам правильно вказали, що в ЦВК має бути представництво кожної фракції.

Я впевнено вам заявляю як юрист, що можна виконати резолюцію Парламентської асамблеї Ради Європи і залишити 15 членів ЦВК. Президент лише має внести легітимне подання і подати представника від кожної фракції. Не можна виконати резолюцію Ради Європи, лише якби фракцій тут було більше 15. У нас не більше 15 фракцій.

Тому не треба працевлаштовувати додатково ще двох осіб, змінювати кількість контролюючого органу, витратити бюджетні кошти (це ще як мінімум 700 тисяч гривень на рік на двох осіб). Треба просто виконати закон і резолюцію Парламентської асамблеї Ради Європи. Я дуже прошу це зробити. Я прошу Президента і вимагаю від нього внести правильне подання. Фракція «Батьківщина» його, безумовно, підтримає.

Прочу пана спікера не порушувати вчергове Регламент, тому що я як депутат маю право подати альтернативний законопроект до законопроекту пана спікера і вимагати виконання закону.

На сьогодні я позбавлена такої можливості, бо законопроект був внесений лише вчора. Базовий принцип верховенства права, римського права – «закон суворий, але це закон». У нас чомусь так сталося, що закон суворий, але за годину ми його змінимо. Колеги, так бути не може. Ми не можемо змінювати закон під себе, під конкретних осіб кожного понеділка. До нас не зайдуть...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 30 секунд.

ШКРУМ А.І. Наш найнижчий рейтинг зараз на Давоському економічному форумі – це прогнозованість нашого законодавства. Жоден інвестор не зайде в країну, де під одну особу, під дві особи змінюються такі важливі закони кожного понеділка, колеги.

Я прошу за це не голосувати.

ГОЛОВУЮЧА. Позицію фракції «Блок Петра Порошенка» представить пані Ірина Луценко.

Пані Ірино, запрошуємо вас до слова.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я продовжую засідання на 15 хвилин.

ЛУЦЕНКО І.С. Шановні колеги, шановні виборці! «Блок Петра Порошенка» послідовно підтримує оновлення Центральної виборчої комісії. Нагадую нашим шановним фракціям з опозиції, що Президентом України повністю в рамках процедури, яка передбачена Конституцією України, Законом «Про Центральну виборчу комісію», Регламентом Верховної Ради України, вже двічі було внесено кандидатів для оновлення складу Центральної виборчої комісії.

Ми готові були і наприкінці попереднього політичного сезону, і сьогодні до компромісів у рамках чинного законодавства і того, яке ми зараз готові підтримати. Тому давайте ми розблокуємо цей процес, який був започаткований фракцією «Блок Петра Порошенка» ще наприкінці попереднього політичного сезону.

Нагадую ще раз: Президент України Петро Олексійович Порошенко неодноразово закликав парламент розблокувати цей процес, призначити і провести повністю процедуру оновлення Центральної виборчої комісії у рамках українського парламенту. Тому «Блок Петра Порошенка» послідовно підтримує і буде голосувати за цей проект закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від Радикальної партії Олег Ляшко. Потім – Писаренко, за ним – Шурма. Колеги, я прошу всіх залишатися на своїх робочих місцях.

Я нагадую, що я продовжив засідання на 15 хвилин.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Президент України Петро Олексійович Порошенко патологічно жадний. Саме тому він, зловживаючи конституційними повноваженнями, як єдиний суб'єкт подання

на призначення нових членів ЦВК вніс такий список – 13 кандидатів, із яких восьмеро його будуть членами Центральної виборчої комісії! Оце і вся правда про Президента Порошенка.

Тому не розказуйте про те, що Президент виконує Конституцію. Ми вимушені були в 2015 році звернутися до Вищого адміністративного суду, щоб змусити визнати протиправною бездіяльність Президента Порошенка в частині невнесення членів ЦВК. Уперше в історії України Вищий адміністративний суд визнав протиправною бездіяльність Президента.

Що зробив після цього Президент? Заставив голову суду написати заяву про звільнення. Потім Президент вніс такий склад ЦВК, де він матиме монополію. Сьогодні Президент і його представники кажуть: «Верховна Рада така-сяка, не хоче змінити Центральну виборчу комісію».

Ми стоїмо перед дилемою: або голосувати той список, який подав Порошенко, і він матиме більшість у ЦВК, або вийти з цієї пастки, в яку він намагається загнати кожного українця. Тому що залишити морально і юридично нелегітимний нинішній склад ЦВК на чолі з Охендовським – це поставити під сумнів результати наступних виборів. Будь-хто їх оскаржить і матиме для цього моральне право.

Вихід із ситуації один: прийняти цей проект закону, переграти Президента Порошенка і його жадібність і зробити так, щоб усі фракції парламенту були представлені в ЦВК, щоб Президент Порошенко не мав більшість у новому складі ЦВК, щоб право людей на вибір влади, яке дає Господь Бог, не міг узурпувати ні Порошенко, ні будь-хто інший.

Користуючись нагодою, звертаюся до Президента Порошенка з проханням, як він і обіцяв перед виборами, внести законопроекти про тимчасові слідчі комісії і про процедуру імпічменту Президента України. Якщо цього не зробить Порошенко, це зроблю я, коли українці оберуть мене Президентом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від «Опозиційного блоку» Ігор Шурма. Будь ласка.

ШУРМА І.М. «Опозиційний блок». Я у Президенти не йду, тому не можу пообіцяти вам багато. Але закликаю вас всіх і особливо тих,

хто сьогодні представляє владу, діяти згідно з Конституцією. Скажіть мені, будь ласка, у тому, що сьогодні є ступор персонального складу ЦВК, хто є винен? Чому ви чотири роки, знаючи, що всі терміни пройшли, маючи на початку 300 голосів, не спромоглися поміняти? А тепер перед виборами ви хочете мати свій вплив.

Дивіться, щойно ми розглядали законопроект (321 голос), як боремося з рейдерством. Зараз таке буде з ЦВК. Збільшення чисельного складу – це є ваше політичне рейдерство, це є захоплення впливу над Центральною виборчою комісією. Влада нічому не вчиться. Вона не робить висновків з минулого. Вона робить закони під себе.

Я вам хочу нагадати, що історія є циклічна, і ви, рано чи пізно, будете в опозиції. Що ви будете тоді говорити тут, у залі, з якими плакатами виходити? Ви будете апелювати до якоїсь справедливості? А справедливість у чому полягає? Асамблея ПАРЄ – квотний принцип, мають бути представлені всі фракції. Два голоси від чисельності «Опозиційного блоку» – це є 13 відсотків. Збільшите до 17, дасте один голос – це п'ять. Це є справедливість? У вас як партія називається? «Блок Петра Порошенка» – партія справедливості. Це таку справедливість ви в Україні хочете робити?!

Я вам наперед скажу. Може, ви тут і назбираєте кнопкодавів. Для протоколу: «Опозиційний блок» має застереження. Ви в цілому не можете за це голосувати, лише в першому читанні.

І останнє. Андрію Володимировичу, ви закликали всіх ходити на роботу, бо це конституційний обов'язок. А ваш конституційний обов'язок – дотримуватися закону: Регламенту Верховної Ради України. Давайте його не порушувати. Вночі принесли – вдень розглядаємо. Так не можна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від групи «Відродження» Писаренко. Будь ласка.

ПИСАРЕНКО В.В. Сьогодні в нас з колегами була дискусія щодо різниці між компромісом і консенсусом. Цей законопроект, можливо, стане компромісом. Але я думаю, що все суспільство чекає консенсусу задля того, щоб ми йшли законним шляхом.

Якщо сьогодні ми з вами будемо шукати швидке вирішення, то це, можливо, воно і є. Але давайте подивимося дещо далі. У нас дві виборчі кампанії, і в тих депутатів і фракцій, хто зараз не проголосує, є можливість піти до Конституційного Суду і через порушення процедури закласти відразу бомбу під всі виборчі процеси, а це і вибори Президента, і вибори парламенту. Після цього члени Центральної виборчої комісії, які зараз згідно з Конституцією продовжують свої повноваження, підуть до суду через їх незаконне звільнення. Ми отримаємо з вами не 17 членів, а 30 членів ЦВК, які будуть виконувати свої повноваження.

Тому я хотів би звернутися до колег: подивіться на наступні вибори, тому що в нас тут, у сесійному залі, є два десятки кандидатів у Президенти, які повинні зараз задуматися, яким чином вони будуть ці вибори вести, якщо Центральна виборча комісія буде паралізована.

Якщо ми шукаємо цей консенсус, то потрібно було б дати часу задля того, щоб консенсус відбувся за рекомендаціями фахівців, які відповіли б, яким чином це зробити юридично грамотно. А якщо ви потім хочете, щоб питання, хто Президент, вирішувалося в судах, то зараз це дуже вірний шлях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Новак, 1 хвилина. Вона була записана на виступ.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Дві хвилини!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, 1 хвилина. Репліка.

ЧУМАК В.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 214, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Подивіться, шановні, у нас депутати-мажоритарники – депутати другого сорту. Для того щоб виступити на трибуні, треба попросити в членів коаліції, ще у когось. Абсолютно несправедлива ситуація, Андрію Володимировичу.

Але я хочу сказати по суті. Ми з вами виглядаємо ідіотами. Ідіотами нас зробила позиція Президента України Петра Порошенка. Неможливо зараз іти на вибори зі старою виборчою комісією. Але

і обирати в такий спосіб нову виборчу комісію – це, на мій погляд, неможливо. Зрозумійте, ми постійно йдемо тим шляхом, що політична доцільність превалює над правом. Ми постійно порушуємо закон, процедуру прийняття закону для того, щоб вирішити якісь політичні питання пана Порошенка.

Ви згадайте про те, як був призначений Генеральний прокурор. За один день. Подання про призначення Генерального прокурора в Конституційному Суді зависло. Тому що судді не знають, що сказати. Як за один день можна вирішити питання по Регламенту і сказати, що це відповідно до Конституції і законів?

Така ж ситуація нас очікує і зараз. Якщо зараз ви проголосуєте його в двох читаннях, ви знову поставите на розтяжку все суспільство, тому що закон буде прийнятий не в легітимний спосіб.

Закон завжди можна буде оскаржувати в Конституційному Суді. Склад комісії буде прийнятий знову-таки нелегітимно.

Тому, Андрію Володимировичу, я хочу сказати, що в мене як у народного депутата, як у всіх інших, є право на подання альтернативного закону, яке попросили у вас. У мене, як у всіх народних депутатів, є право на подання поправок до цього проекту закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення.

Від комітету – Черненко, 1 хвилина. Будь ласка.

ЧЕРНЕНКО О.М. Шановні колеги, тут, дійсно, виникла дискусія із зауваженням Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, але тоді пропонується з голосу внести ще відповідні поправки до частини другої статті 9, частини четвертої статті 11, де чітко вказати, що дві третини складу комісії – це 11 членів. Щоб не було питання цих дробових залишків (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я прошу переходити до прийняття рішення.

Або післязавтра, в четвер ввечері, Україна буде з новою Центральною виборчою комісією, або ми маємо ризик проводити вибори зі старою виборчою комісією. Такий вибір стоїть перед всією Україною, перед кожним народним депутатом. Хто за оновлення складу

ЦВК, той проголосує за розблокування. Я закликаю всіх підтримати і проголосувати за даний законопроект.

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» (№ 9090) за пропозицією комітету за основу і в цілому з техніко-юридичними правками.

Прошу голосувати і підтримати. Оновлюємо Центральну виборчу комісією.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Це дасть нам можливість у четвер обрати новий склад Центральної виборчої комісії.

Зараз згідно з Регламентом я оголошую перерву. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошую закритим. О 16 годині запрошую всіх до залу для продовження нашої роботи.